

5 крб.

«МУЗИЧНА УКРАЇНА»

КОЗАЦЬКІ ПІСНІ

Rozdubki nistri

До
Всеукраїнського
фестивалю
народного
мистецтва
«Хортиця»,
присвяченого
500-річчю
Запорозького
Козацтва

Rozdubki nistui

УКРАЇНСЬКІ
НАРОДНІ
ПІСНІ

КИЇВ
«МУЗИЧНА УКРАЇНА»
1991

Фольклорні записи та упорядкування
Н. Г. Полякової

Друкується на замовлення
Репертуарно-редакційної колегії
по художній самодіяльності
Міністерства культури УРСР

*Частина коштів від реалізації збірника
буде перераховано на спорудження
історико-культурного заповідника «Хортиця»*

Музично-пісенна культура козацтва протягом століть привертає до себе увагу дослідників, надихає творчою наснагою професійних музикантів і аматорів.

В основі змісту різноманітних за жанром і мелодикою козацьких та історичних пісень — героїчне минуле України, нелегкий побут і звичаї Запорозької Січі, що існувала протягом XV-XVIII століть, переможні або трагічні битви з ворогами, улюблені кошові отамани й гетьмани, невичерпний народний гумор, ніжна любов козака до коханої дівчини, до батька і матері...

До цього збірника увійшли пісні, записані протягом останніх років переважно в Оріховському, Запорізькому, Чернігівському і Токмацькому районах Запорізької області від фольклорних колективів або окремих носіїв фольклору, які саме і передали фольклорним колективам старовинні пісні. Зразки без вказівок на записувача зафіксовані й розшифровані упорядником збірника. Пісні, запозичені з друкованих джерел, мають відповідну паспортизацію.

За окремими випадками, усі пісні записано переважно на території Запорізької області, тому позначення області не повторюються. У тому разі, коли запис проводився на святах 500-річчя українського козацтва чи на I обласному фестивалі козацької пісні у м. Запоріжжі, це позначається у примітках окремо.

Упорядник має надію, що це видання відіграє свою роль у справі розповсюдження козацьких пісень і сприятиме дальшому пробудженню волелюбного духу українського народу, нагадуючи широким колам шанувальників народної пісні про те, «чїїх батьків» вони «діти».

Н. Г. ПОЛЯКОВА

К 5204000000—036
М208(04)—91 91. Без оголошення

© Н. Г. Полякова. Фольклорні записи, упорядкування, 1991
© В. Г. Котляр. Художнє оформлення, 1991

ЗА УКРАЇНУ

Помірно, ходою

ОЙ У ЛУЗІ ЧЕРВОНА КАЛИНА

За Україну, з вогнем завзяття,
 Рушаймо, браття, всі вперед!
 Слушний час кличе нас —
 Ну ж бо, враз
 Сповнять святий наказ!

} Двічі

Приспів:

За Україну, за її волю,
 За честь, за славу, за народ!

Ганебні пута ми вже порвали
 І зруйнували царський трон,
 З-під ярем, із тюрем,
 Де був гніт,
 Ми йдем на вільний світ.

} Двічі

Приспів.

О, Україно! О, рідна ненько.
 Тобі вірненько присягнем.
 Серця кров і любов —
 Все тобі
 Віддати в боротьбі!

} Двічі

Приспів.

Вперед же, браття! Наш прапор має }
 І сонце сяє нам в очах! } Двічі
 Дружний тиск, зброї блиск,
 В серці гнів
 І з ним свобідний спів!

Приспів.

Темп маршу

Ой у лузі черво́на ка́ли-на

по-хи-ли-ла-ся. Чо-гось на-ша

слав-на У-краї-на за-жу-ри-ла-ся.

А ми ту-ю чер-во-ну ка-ли-ну

під-ні-ме-мо, а ми на-шу

слав-ну У-краї-ну гей, гей, роз-ве-се-ли-мо!

За-жу-ри-ла-ся. під-ні-ме-мо,

РОЗЛИЛИСЯ КРУТІ БЕРЕЖЧКИ

Ой у лузі червона калина
 Похилилася.
 Чогось наша славна Україна
 Зажурилася.
 А ми тую червону калину піднімемо,
 А ми нашу славну Україну,
 Гей, гей, розвеселимо!

} Двічі

Не хилися, червона калино,
 Маєш білий цвіт.
 Не журися, славна Україно,
 Маєш вільний рід.
 А ми тую червону калину піднімемо,
 А ми нашу славну Україну,
 Гей, гей, розвеселимо!

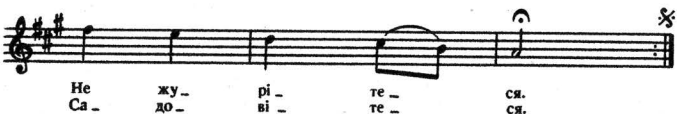
} Двічі

Ой у полі ярої пшениці
 Золотистий лан.
 Розпочали стрільці січові
 З ворогами тан.
 А ми тую ярую пшеницю ізберемо,
 А ми нашу славну Україну,
 Гей, гей, розвеселимо!

} Двічі

Як пові буйнесенький вітер
 З широких степів,
 Та прославить по всій Україні
 Січових стрільців.
 А ми тую стрілецьку славу збережемо,
 А ми нашу славну Україну,
 Гей, гей, розвеселимо!

} Двічі

Розлилися кругі бережечки,
Гей, гей, гей, гей! По роздолі.

Пожурились славні козаченьки,
Гей, гей, гей, гей! У неволі.

Гей, ви, хлопці, добрі молодці,
Гей, гей, гей, гей! Не журітеся.

Посідлайте коні воронії,
Гей, гей, гей, гей! Садовітеся.

Гей, щоб наша червона китайка,
Гей, гей, гей, гей! Не злиняла.

Та щоб наша козацькая слава,
Гей, гей, гей, гей! Не пропала.

Гей, щоб наша червона китайка,
Гей, гей, гей, гей! Червоніла.

А щоб наша козацькая слава,
Гей, гей, гей, гей! Не змарніла.

Гей, у лузі червона калина,
Гей, гей, гей, гей! Похилилася.

Чогось наша славна Україна,
Гей, гей, гей, гей! Засмутилася.

А ми ж тую червону калину,
Гей, гей, гей, гей! Піднімемо.

А ми ж свою славну Україну,
Гей, гей, гей, гей! Розвеселимо.

ГОМІН, ГОМІН, ГОМІН ПО ДІБРОВІ

Пожвавлено

Гомін, гомін, гомін по діброві,
Туман поле' покриває,
Туман поле, поле покриває,
Мати сина проганяє:

«Іди, сину, іди, сину,
Іди, сину, прич од мене!
Нехай тебе орда візьме,
Нехай тебе орда візьме!»

«Мене, мати, мене, мати,
Мене, мати, орда знає,

Мене, мати, орда знає —
В чистім полі об'їжджає».

«Іди, сину, іди, сину,
Іди, сину, прич од мене!
Нехай тебе турчин візьме,
Нехай тебе турчин візьме!»

«Мене, мати, мене, мати,
Мене, мати, турчин знає —
Сріблом-злотом, сріблом-злотом,
Сріблом-злотом наділяє».

«Іди, сину, іди, сину,
Іди, сину, прич од мене!
Нехай тебе, нехай тебе,
Нехай тебе ляхи візьмуть!»

«Мене, мати, мене, мати,
Мене, мати, ляхи знають —
Медом-вином, медом-вином,
Медом-вином напувають!»

«Іди, сину, іди, сину,
Іди, сину, прич од мене!
Нехай тебе, нехай тебе,
Нехай тебе москаль візьме!»

«Мене, мати, мене, мати,
Мене, мати, москаль знає —
Давно уже підмовляє,
Давно уже підмовляє».

У москаля, у москаля,
У москаля добре жити,
Будем татар, турків бити,
Будем татар, турків бити!»

Гомін, гомін, гомін по діброві,
Туман поле покриває,
Туман поле, поле покриває,
Мати сина призиває:

«Вернись, синку, вернись, синку,
Вернись, синку, додомоньку,
Змию тобі, змию тобі,
Змию тобі головоньку!»

«Мені, мати, мені, мати,
Головоньку змиють дощі,
А розчешуть густі терни,
А висушать буйні вітри!»

ЗАЖУРИЛАСЬ УКРАЇНА

Повільно

За_ жу_ ри_ лась У_ кра_ ї_ на,
бо ні_ чим про_ жи_ ти, гей,
ви_ топ_ та_ ла ор_ да кін_ ми

А ВЖЕ РОКІВ ДВІСТІ

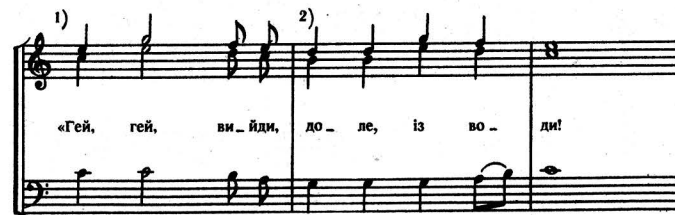
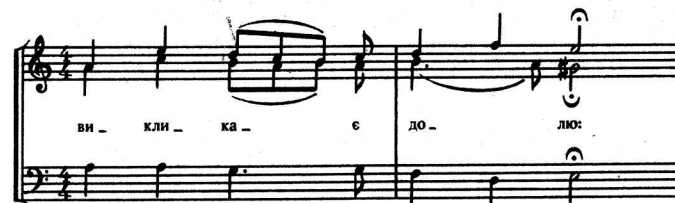
Зажурилась Україна,
 Бо нічим прожити,
 Гей, витоптала орда кіньми
 Маленькі діти. } Двічі

Ой маленьких витоптала,
 Великих забрала,
 Гей, як зайняли, то й погнали
 До пана, до хана. } Двічі

Ой ти станеш на воротах,
 А я в закоулку,
 Гей, дамо тому стиха лиха
 Та вражому турку. } Двічі

Ой ти станеш з шабелькою,
 А я з кулаками,
 Гей, щоб та слава не пропала
 Поміж козаками. } Двічі

Козаченько до ружини,
 Бурлака до дрюка,
 Гей, оце ж тобі, вражий турчин,
 З душею розлука. } Двічі

Ви_ зволь ме_ не, сер_ день_ ко,

із бі_ ди! Гей, гей, ви_ йди,

до_ ле, із во_ ди!

Ви_ зволь ме_ не, сер_ день_ ко, із бі_ ди!»

1) «Гей, гей, ви_ йди, до_ ле, із во_ ди!»

2) як ко_ зак в не_ во_ лі.

А вже років двісті,
 Як козак в неволі.
 Понад Дніпром ходить,
 Викликає долю:
 «Гей, гей, вийди, доле, із води!
 Визволь мене, серденько, із біди!»

} Двічі

«Не вийду, козаче,
 Не вийду, соколе.
 Ой рада б я вийти,
 Так сама в неволі,
 Гей, гей, у неволі, у ярмі,
 Під московським караулом у тюрмі.»

} Двічі

Вже з ратищ козацьких
Серпи поробили,
А шаблюки гострі
На коси побили.
Гей, гей, козаченько молодий!
А де же ж твій кониченько вороний?

} Двічі

Що кінь — то у плузі,
А козак за плугом,
Понад Дніпром ходить
Розмовляє з лугом:
«Гей, гей, козаченько, бери ніж,
Де зустрінеш воріженька, там і ріж!»

} Двічі

Ой пане Богдане,
Нерозумний сину!
Занапастив Польшу
Ще й нашу Україну.
Гей, гей, занапастив, зруйнував,
Бо в голові розуму мало мав.

} Двічі

ОЙ СІВ ПУГАЧ НА МОГИЛІ

Протяжно

Ой сів пу_ гач на мо_

_ ги_ лі та й крик_ нув він:

«Пу_ гу!» Чи не бу_ де

ко_ за_ чень_ кам, гей!

Хоч на час по_ ту_ ги?

Ой сів пугач на могилі
Та й крикнув він: «Пугу!»
Чи не буде козаченькам, гей!
Хоч на час потуги?

} Двічі

Наші шаблі заржавіли,
Мушкети без курків,
Наше серце козацьке, гей!
Не збоїться турків.

} Двічі

Що день, що ніч — усе ждемо...
Поживи не маєм,
Давно була! Хмельниченка, гей!
Уже не згадаєм.

} Двічі

Ой колись ми панували,
А тепер не будем,
Того щастя, той слави, гей!
Повік не забудем.

} Двічі

РЕВУТЬ, СТОГНУТЬ ГОРИ-ХВИЛІ

Стримано

Ре_ вуть, стог_ нуть го_ ри- хви_ лі

на си_ ньо_ му мо_ рі; пла_ чуть, ту_ жать

ко_ за_ чень_ ки в турецькій не_ во_

_ лі, пла_ чуть, ту_ жать ко_ за_ чень_ ки

в ту_ рець_ кій не_ во_ лі.

Ревуть, стогнуть, гори-хвилі
 На синьому морі;
 Плачуть, тужать козаченьки
 В турецькій неволі. } *Двічі*

Вже два роки у кайданах
 Терпнуть наші руки;
 За що ж, боже милосердний,
 Нам послав ці муки? } *Двічі*

Підборкали яничари
 Орлят України,
 Підборкали, побросали
 Живих в домовину. } *Двічі*

Де ж ви, славні запорожці,
 Сини вольної волі?
 Чом не йдете визволяти
 Нас с тяжкої неволі? } *Двічі*

ВІЄ ВІТЕР, ВІЄ БУЙНИИ

Помірно

Ві_ є ві_ тер, ві_ є буй_ ний,
 ду_ би на_ ги_ на_ є,
 си_ дить ко_ зак на мо_ ги_ лі
 та й віт_ ра пи_ та_ є:

Віє вітер, віє буйний,
 Дуби нагинає,
 Сидить козак на могилі
 Та й вітра питає: } Двічі

«Скажи, вітре, скажи, буйний,
 Де козацька доля?
 Де фортуна, де надія,
 Де слава і воля?» } Двічі

Йому вітер відповідає:
 «Знаю,— каже,— знаю,
 Твоя доля козацька
 В далекому краю.» } Двічі

ЗІБРАЛИСЯ ВСІ БУРЛАКИ

Тужливо, повільно

Зі_ бра_ ли_ ся всі бур_ ла_ ки
 до рід_ но_ ї ха_ ти:
 «Тут нам ми_ ло, тут нам лю_ бо
 жур_ би за_ спі_ ва_ ти.
 Тут нам ми_ ло, тут нам лю_ бо
 жур_ би за_ спі_ ва_ ти».

Зібралися всі бурлаки
 До рідної хати:
 «Тут нам мило,
 Тут нам любо
 Журби заспівати.

} Двічі

Ти, царице Катерино,
 Що ж ти наробила?
 Край веселий, степ широкий
 Панам роздарила!

} Двічі

Багатому роздарила
 Від краю до краю,
 А бідному заставила
 Там, де поховують.

} Двічі

Ти, царице Катерино,
 Змилуйся над нами,
 Верни нашу Україну
 З рідними степами!

} Двічі

Граї же котрий на бандуру —
 Сумно так сидіти.
 Що діється на Україні,
 Ой, чиї ж ми діти?»

} Двічі

Я СЬОГОДНІ ЩОСЬ ДУЖЕ СУМЮЮ

Я сьогодні щось дуже сумую,
 Про козацьку долю згадав,
 Ще й про славу свою не забуду,
 Що колись я, як сокіл літав.

Боронив свою рідну Україну,
 Не боявся я лютих татар,
 І не думав, що в полі загину,
 Як громив я лихих яничар.

А тепер все пройшло, все минуло,
 Чорна хмара над морем лягла,
 І на горі синам України
 Гірка доля у гості прийшла.

Плачуть гори і плачуть долини,
 Плачуть ріки і плачуть моря,
 Що з наказу змії Катерини
 Кров'ю плаче козацька земля.

ОЙ ВИ, ХЛОПЦІ-ЗАПОРОЖЦІ

Пожавлено

С. А. Б.

Ой ви, хлоп_ці- за_по_ рож_ці,

що бу_дем ро_би_ти? Край ба_га_тий,

степ ши_ро_ кий, та ні_чим про_ жи_ ти!

Ой ви, хлопці-запорожці,
 Що будем робити?
 Край багатий, степ широкий,
 Та нічим прожити! } Двічі

Ой ви, хлопці-запорожці,
 Що будем діяти?
 Чи багатих пограбити,
 Бідних наділяти? } Двічі

Вставай, батьку, вставай, Харьку,
 Кличуть тебе люди!
 Та як грянем на гряницю,
 То по тому й буде. } Двічі

ОЙ ГОРЕ Ж МЕНІ ТА НА ЧУЖИНІ

Повільно

Ой го_ре ж ме_ні та на чу_жи_ні,
 що не вку_ пі та бра_ти мо_ї.

Ой горе ж мені та на чужині,
Що не вкупі та брати мої.

Ой один брат в Січі отаманом,
Називають його турки паном.

А другий брат Дніпром іде,
Дев'ятеро коней за собою веде.

А на дев'ятому а сам поїжджає,
Дніпро батьком називає:

«Ой ти, Дніпре, батьку мій,
Скажи мені ширу правду.

Скажи мені ширу правду,
А де броди глибокі?»

«А де броди глибокі,
То там кручі високіі.

А де броди міленькіі,
Там береги низенькіі».

ШУМЛЯТЬ ВЕРБИ-БЕРЕЗОНЬКИ

Бадьоро, та не дуже швидко

Шумлять верби-березоньки,
Шумлять верби-березоньки,
Шумлять верби-березоньки,
Плачуть діти-сиротоньки. } Двічі

Вони плачуть, ще й ридають,
Вони плачуть, ще й ридають,
Вони плачуть, ще й ридають,
На шлях битий поглядають. } Двічі

Битим шляхом козаки йдуть,
 Битим шляхом козаки йдуть,
 Битим шляхом козаки йдуть,
 Вороного коня ведуть.

} Двічі

«Запорожці, рідні брати,
 Запорожці, рідні брати,
 Запорожці, рідні брати,
 Скажіть, скажіть, де наш тато?»

} Двічі

«А ваш тато в полі лежить,
 А ваш тато в полі лежить,
 А ваш тато в полі лежить,
 Правой ручкой саблю держить.

} Двічі

А лівою воду бере,
 А лівою воду бере,
 А лівою воду бере,
 На серденько поливає.

} Двічі

На серденько поливає,
 На серденько поливає,
 На серденько поливає,
 До козаків промовляє:

} Двічі

«Ой ви, хлопці-запорожці,
 Ой ви, хлопці-запорожці,
 Ой ви, хлопці-запорожці,
 Перекажіть моїй жінці:

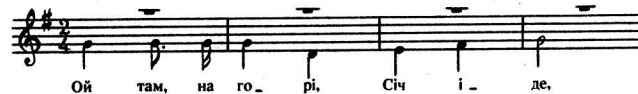
} Двічі

Нехай вона мене не жде,
 Нехай вона мене не жде,
 Нехай вона мене не жде,
 За другого заміж вийде».

} Двічі

ОЙ ТАМ, НА ГОРІ, СІЧ ІДЕ

Жваво, бадьоро

Ой там, на горі, Січ іде,
 Гей, малиновий стяг несе,

Приспів:

Гей, малиновий, наше славне товариство,
 Гей, марширує, раз, два, три!

Гей, попереду кошовий,
Гей, як той орел степовий,

Приспів.

Гей, а по заду осавул,
Гей, твердий хлопець, як той мур,

Приспів.

Гей, а по боках четарі,
Гей, то сторожі огневі.

Приспів.

Гей, отамане, батьку наш!
Гей, веди, батьку, вперед час!

Приспів.

Гей, молод хлопче, позір май,
Гей, та до Січі приставай,

Приспів.

Гей, наша Січа дорога,
Гей, як та мати, всім одна,

Приспів.

Гей, повій, вітре, з синіх гір,
Гей, на прапор наш, на топір.

Приспів.

Гей, повій, вітре, із степів,
Гей, дай нам силу козаків.

Приспів.

Гей, дай нам силу й відвагу,
Гей, Україні на славу.

Приспів.

ОЙ ТАМ, ЗА ДУНАЄМ

Маршово, але не швидко

C. A. B.

Ой там за Дунаєм, наєм,

та за тихим Дунаєм,

молодець гуляє,

Ой там, за Дунаєм,
Та за тихим Дунаєм
Молодець гуляє,
Молодець гуляє.

Та на свою Україну,
Та на свою Україну
Стиха поглядає,
Стиха поглядає.

Не так на Україну,
Та не так на Україну,
Як на ту дівчину,
Як на ту дівчину.

«Подай перевозу,
Та подай перевозу,
Я перевезуся,
Я перевезуся.

На свою Україну,
Та на свою Україну
Ще раз подивлюся,
Ще раз подивлюся.

Кого вірно люблю,
Та кого вірно люблю,

То й не надивлюся,
То й не надивлюся.

Кого ж ненавиджу,
Та кого ж ненавиджу,
То й не розминуся,
То й не розминуся!»

ИДЕ СІЧОВЕ ВІЙСЬКО

Не швидко

Иде сі - чо - ве вій - сько та спі - ва - є

Иде, йде вій - сько

сти - ха: «Як по - бо - рем во - рі - жень - ків,

не бу - де в нас ли - ха, ли - ха».

Йде січове військо,
Та співає стиха:
«Як поборем воріженьків,
Не буде в нас лиха.» } Двічі

Йде січове військо,
Пісня степом лине:
«Як поборем воріженьків,
Слава не загине!» } Двічі

ЗАСВИСТАЛИ КОЗАЧЕНЬКИ

Пожвавлено, бадьоро

Засвістали козаченьки
В похід з полуночі,
Заплакала Марусенька
Свої ясні очі. } Двічі

«Не плач, не плач, Марусенько,
Не плач, не журися,
Та за свого миленького
Богу помолися!» } Двічі

Стоїть місяць над горою,
А сонця немає,
Мати сина в доріженьку
Слізно проводить. } Двічі

«Іди, іди, мій синочку,
Та не забаряйся,
Через чотири неділоньки
Додому вертайся!» } Двічі

«Ой рад би я, матусенько,
Скоріше вернуться,
Та щось кінь мій вороненький
В воротах спіткнувся. } Двічі

Ой бог знає, коли вернусь,
В якую годину,
Прийми ж мою Марусеньку,
Як рідну дитину.» } Двічі

«Ой рада б я Марусеньку
За рідну прийняти,
Та чи ж буде вона мене,
Сину, шанувати?»

} Двічі

«Ой не плачте, не журіться,
В тугу не вдавайтесь,
Заграв мій кінь вороненький,
Назад сподівайтесь!»

} Двічі

ОЙ НА ГОРІ ТА ЖЕНЦІ ЖНУТЬ

Чітко, не дуже швидко

Ой на горі та жінці жнуть, (2)

А попід горою
Яром-долиною
Козаки йдуть.

Гей, долиною, гей,
Широкою,
Козаки йдуть.

} Двічі

Попереду Дорошенко, (2)

Веде своє військо,
Військо Запорізьке
Хорошенько.

Гей, долиною, гей,
Широкою,
Хорошенько.

} Двічі

А позаду — Сагайдачний, (2)

Що проміняв жінку
На тютюн, на люльку,
Необачний.

Гей, долиною, гей,
Широкою,
Необачний.

} Двічі

«Гей, вернися, Сагайдачний, (2)

Візьми свою жінку,
Віддай тютюн-люльку,
Необачний!

Гей, долиною, гей,
Широкою,
Необачний!»

} Двічі

«Мені з жінкою не возиться, (2)

А тютюн та люлька

Козаку в дорозі

Знадобиться!

Гей, долиною, гей,

Широкою,

Знадобиться!»

} Двічі

Гей, хто в лісі, озовися! (2)

Та викрешем вогню,

Та й закурим люльку,

Не журися!

Гей, долиною, гей,

Широкою,

Не журися.

} Двічі

ГЕЙ, ВИ, СТРІЛЬЦІ СІЧОВІ!

Жваво, в темпі маршу

1. (3,5) Гей, ви, стрільці січові-ї, раз, два,

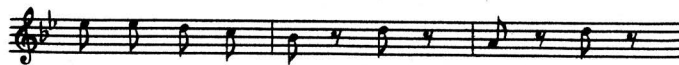
три! Ваших дівчат серце мліє,

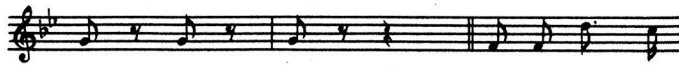
раз, два, три! Ви вперд все

по-сту-пай-тесь, ні на що не

о-гля-дай-тесь, раз, два, раз, два,

раз, два, три! 2.(4) По-пе-ре-ду

сот-ник і-де, раз, два, три!

Він до пек-ла з на-ми пі-де, раз, два,

три! Сам із се-бе хло-пець бра-вий,

під ним ко-ник ду-же жва-вий,

Гей, ви, стрільці січовії, раз, два, три!
 Ваших дівчат серце мліє, раз, два, три!
 Ви вперед все поступайтесь,
 Ні на що не оглядайтесь,
 Раз, два, раз, два, раз, два, три!

Попереду сотник іде, раз, два, три!
 Він до пекла з нами піде, раз, два, три!
 Сам із себе хлопець бравий,
 Під ним коник дуже жвавий,
 Раз, два, раз, два, раз, два, три!

Пане сотник, що то стало, раз, два, три!
 Що в нас грошей дуже мало, раз, два, три!
 Три дні хліба вже не їли,
 Лиш холодну воду пили,
 Раз, два, раз, два, раз, два, три!

Не кажіть же нам у очі, раз, два, три!
 Що ми вкрали ваші гроші, раз, два, три!
 За чні ж ви гроші пили,
 І циганочок любили?
 Раз два, раз, два, раз, два, три!

Пане сотник, чи ви чули, раз, два, три!
 Як музики в корчмі грали, раз, два, три!
 Пам'ятайте, командири,
 Щоб не злетіли ковніри,
 Раз, два, раз, два, раз, два, три!

ОЙ У ЛУЗІ ТА ЩЕ Й ПРИ БЕРЕЗІ

Помірно

Ой у лузі та ще й при березі
 черво́на ка́ли́на...

Спо́ро́ди́ла мо́ло́да́ дів -
 -чи́на хо́ро... хо́рошо́го
 си́на, спо́ро -

-ди - ла мо - ло - да дів - чи - на

хо - ро... хо - ро - шо - го си - на.

Ой у лузі та ще й при березі
Червона калина...
Спородила молода дівчина
Хоро... хорошого сина.

} Дівчі

Вона ж його, ой та спородила
В зеленій діброві,
Та й не дала тому козакові
Ні щастя... ні щастя, ні долі.

} Дівчі

«Було б тобі, моя рідна мати,
Цих брів не давати,
Було б тобі, моя рідна мати,
Щастя... щастя-долю дати!»

} Дівчі

Розвивайся, зелений байраче,
Завтра мороз буде;
Убирайся, молодий козаче,
Завтра, завтра похід буде !

} Дівчі

«Я морозу та і не боюся,
Зараз розів'юся!»
«Я походу та і не боюся,
Зараз... зараз уберуся!»

} Дівчі

«Ой ви, галки, галки-сизокрилки,
Сідайте додолю,
Ой ви, хлопці, хлопці-запорожці,
Верніть... верніться додому!»

} Дівчі

«Ой, ради б ми та і посідати,
Туман налягає;
Ой ради б ми та і вертатися,
Гетьман... гетьман не пускає!»

} Дівчі

А ми турка та і не звоюєм,
Тільки роздратуєм.
Тільки нами, нами, козаками,
Дунай... Дунай загардуєм».

} Дівчі

А вже галки, галки-сизокрилки
Круту гору вкрили,
А вже хлопці, хлопці-запорожці,
Жалю... жалю наробили.

} Дівчі

РОЗПРЯГАЙТЕ, ХЛОПЦІ, КОНІ

Помірно

Роз_пря_ гай_ те, хлоп_ ці, ко_ ні та й ля_

_ гай_ те спо_ чи_ вать, а я

пі_ ду в сад зе_ ле_ ний, в сад кри_

1 2

_ ни_ чень_ ку ко_ пать, а я // _ ни_ чень_ ку ко_

2 Для закінчення

_ пать. Ко_ пав // стрі_ ка го лу_ ба».

Розпрягайте, хлопці, коні
Та й лягайте спочивать,
А я піду в сад зелений,
В сад криниченьку копать. } Двічі

Копав, копав криниченьку
У вишневому саду...
Чи не вийде дівчинонька } Двічі
Рано-вранці по воду?

Вийшла, вийшла дівчинонька
Рано-вранці воду брать,
А за нею козаченько } Двічі
Веде коня напувать.

Просив-просив відеречко —
Вона йому не дала,
Дарив-дарив їй колечко — } Двічі
Вона його не взяла.

«Знаю, знаю, дівчинонько,
Чим я тебе огорчив:
Що я вчора ізвечора } Двічі
Із другою говорив.

Вона ростом невеличка,
Ще й годинами молода,
Руса коса до пояса, } Двічі
В косі стрічка голуба».

ПОВІЙ, ПОВІЙ, ВІТЕРОЧОК

Помірно

По_ вий, по_ вий, ві_ те_ ро_ чок, з-за Сла_

- ву - ти - ча - рі - ки,
та й на ту - ю до - рі -
жень - ку, де йдуть в по - хід ко - за -
ки. Повій, повій, вітерочок,
Розжени в полі туман!
На конику вороненькім
Попереду отаман.
Повій, повій, вітерочок,
Де ковиль-трава шумить,
Ідуть славні запорожці
Рідний край свій боронить.

Повій, повій, вітерочок,
З-за Славутича-ріки,
Та й на тую доріженьку,
Де йдуть в похід козаки. } *Двічі*

Повій, повій, вітерочок,
Розжени в полі туман!
На конику вороненькім
Попереду отаман. } *Двічі*

Повій, повій, вітерочок,
Де ковиль-трава шумить,
Ідуть славні запорожці
Рідний край свій боронить. } *Двічі*

Прилинь, прилинь, мій козаче,
З Запорізької Січі!
Буду я на тебе ждати
Край доріженьки вночі. } *Двічі*

СМУТНИЙ ВЕЧІР

Поволі
Смут - ний ве - чір, смут - ний ра - нок,
смут - ний ве - чір, смут - ний
ра - нок, де - сь по -
хав мій ко - ха - нок.

Смутний вечір, смутний ранок (2)
Деся поїхав мій коханок.

А він їде, а я бачу: (2)
Він сміється, а я плачу.

Пустив коня на долину, (2)
Сам ліг спати на хвилину.

Спить хвилину, спить — другу, (2)
Ще й спить — третю, щасливу.

Де взялася чорна хмара, (2)
А за нею дівка вбрана.

Та вирвала травиченьку, (2)
Та вдарила по личеньку.

«Встань, козаче, годі спати, (2)
Бо йдуть турки коня брати.

Бо йдуть турки з татарами, (2)
Візьмуть коня з поводами.

Візьмуть коня, ще й сидельце, (2)
Тебе заб'ють, моє серце!

Коня візьмуть, інший буде, (2)
Тебе заб'ють, — вже не буде».

ГАЄМ ЗЕЛЕНЬКИМ

во _ да те _ че, на я _ во _ рі

со _ ло _ вей ще _ бе _ че, там дів _ чи _ на

ми _ ла ві _ но _ чок у _ ви _ ла

з бар _ ві _ ноч _ ку.

1

2 Для закінчення

§

— ку. Сльо _ // _ лю?»

The musical notation is on five staves in 4/4 time, starting with a treble clef and a key signature of one flat. The lyrics are written below the notes. The first staff has a first ending bracket over the last two notes. The second staff has a first ending bracket over the last two notes. The third staff has a first ending bracket over the last two notes. The fourth staff has a first ending bracket over the last two notes. The fifth staff has a first ending bracket over the last two notes. There are repeat signs and a '§' symbol indicating the end of the piece.

Гаєм зелененьким вода тече,
На яворі соловей щебече,
Там дівчина мила
Віночок увила } Двічі
З барвіночку.

Сльози проливала, як його вила,
А увивши, на воду пустила:
«Пливи ж, мій віночку,
Красний з барвіночку, } Двічі
За миленьким».

Голос чути в гаю, всередині,
 Аж ся стало страшно сій дівчині:
 Стежкою вузькою
 Ідуть козаченьки } Двічі
 На вороних.

«Ой мої панове, козаченьки,
 Скажіть мені правду: де миленький,
 Чи го порубали,
 Чи живого взяли } Двічі
 У неволю?»

ГЕЙ, ВИДНО СЕЛО

Жваво, маршово

Гей, вид_но се_ло, ши_ро_ке се_
 _ло під го_ро_ю. Гей, там і_дуть стріль_ці,
 сі_чо_ві_ї стріль_ці до бо_ю.

і_де, і_де вій_сько
 кризь ши_ро_ке по_ле, хлоп_ці, бо то
 хлоп_ці, як со_ко_ли!
 ха, ха-ха,
 Ха-ха, ха-ха-ха-ха-ха-ха, ха-ха, гей!
 Дів_чи_но, риб_чи_но,
 чор_но_брив_ко мо_я, ви_йди, ви_йди,
 ви_йди, ви_йди, чим ско_рі_ше до вік_на,
 хлоп_ці ж, бо то хлоп_ці, як со_ко_ли!

Гей, видно село, широке село під горою,
 Гей, там ідуть стрільці,
 Січовії стрільці до бою.
 Іде, іде військо крізь широке поле,
 Хлопці, бо то хлопці, як соколи!
 Ха-ха, ха-ха, ха-ха, ха-ха, ха-ха, гей!
 Дівчино, рибчино, чорнобривко моя,
 Вийди, вийди, вийди, вийди,
 Чим скоріше до вікна,
 Хлопці ж, бо то хлопці, як соколи!

Гей, видно село, широке село під горою,
 Гей, там ідуть стрільці,
 Січовії стрільці до бою.
 Попереду ідуть старші отамани,
 Хто охоту має, хай йде з нами!
 Ха-ха, ха-ха, ха-ха, ха-ха, ха-ха, гей!
 Дівчино, рибчино, чорнобривко моя,
 Вийди, вийди, вийди, вийди,
 Чим скоріше до вікна.
 Хто охоту має, хай йде з нами!

Гей, видно село, широке село під горою,
 Гей, там ідуть стрільці,
 Січовії стрільці до бою,
 А на Україні, там степи широки,
 Дівчата хороші, чернооки!
 Ха-ха, ха-ха, ха-ха, ха-ха, ха-ха, гей!
 Дівчино, рибчино, чорнобривко моя,
 Вийди, вийди, вийди, вийди,
 Чим скоріше до вікна.
 Дівчата хороші, чернооки.

Гей, видно село, широке село під горою,
 Гей, там ідуть стрільці,
 Січовії стрільці до бою.

А хто піде з нами, буде славу мати,
 Ми йдем за свободу воювати.
 Ха-ха, ха-ха, ха-ха, ха-ха, ха-ха, гей!
 Дівчино, рибчино, чорнобривко моя,
 Вийди, вийди, вийди, вийди,
 Чим скоріше до вікна,
 Ми йдем за свободу воювати!

ОТАМАНЕ, БАТЬКУ НАШ

Жваво

«О та ма не, бать ку наш»

по радь же ти те пер нас, гей, гей.

о-ха-ха, по-радь же ти те-пер нас.

«Отамане, батьку наш,
Порадь же ти тепер нас,
Гей, гей, о-ха-ха,
Порадь же ти тепер нас.

Що ми будемо робити,
Чим нам коней кормити?
Гей, гей, о-ха-ха,
Чим нам коней кормити?»

«Косить, хлопці, отаву,
Несіть коням до звалу,
Гей, гей, о-ха-ха,
Несіть коням до звалу.

А ще, хлопці, не біда,
Є у полі лобода,
Гей, гей, о-ха-ха,
Є у полі лобода.

Косить, хлопці, лободу,
Забувайте ту біду,
Гей, гей, о-ха-ха,
Забувайте ту біду.

Косить, хлопці, ту гречку,
Гайда в землю турецьку,

Гей, гей, о-ха-ха,
Гайда в землю турецьку.

Та й поїдем в Крим гулять,
Татар з турком воювать,
Гей, гей, о-ха-ха,
Татар з турком воювать».

ОЙ НАСТУПАЛА ТА ЧОРНА ХМАРА

Повільно
%

Ой на_ сту_ па_ ла та чор_ на

1 а) 2 а)

хма_ ра, став дощ на_ кра_ пать:

3) 3 а) 3 б) 3 в)

«Бла_ го_ сло_ ви, па_ не о_ та_ ма_ не,

16) 2 б) %

на_ мет на_ пи_ нать».

1 а) 2 а)

ті в на_ ме_ ті сі_ ли,
на всю сво_ ю си_ лу

16) 26)

ті _ і не по _ смі _ ли,
та _ ви ви _ бий _ те _ в ши _ ю!
та й на до _ щі сі _ ли.

3)

а взя _ ли квар _ ту

го _ ріл _ ки з жар _ ту

3 а)

«Бла _ го _ сло _ ви. па _ не

о _ та _ ма _ не,

на _ мет на _ пи _ натъ».

3 б)

а взя _ ли квар _ ту

го _ ріл _ ки з жар _ ту

та й на до _ щі сі _ ли.

3 в)

а взя _ ли квар _ ту го _ ріл _ ки з жар _ ту

та й на до _ щі сі _ ли.

Ой наступала та чорна хмара,
Став дощ накрапать:
«Благослови, пане отамане,
Намет напинать».

} Двічі

Котрії дуки та багатії,
Ті в наметі сіли,
А котрі бідні та сіромахи —
Тії не посміли,
А взяли квартиру горілки з жарту
Та й на дощі сіли.

«Пили горілку, пили наливку,
Ще й мед будем пити,
А хто з нас, братця, буде сміяться,
Того будем бити!»

} Двічі

Іде отаман та й від куреня,
Стало йому жаль,
Скинув він з себе голубий каптан
Та й намет нап'яв.

} Двічі

«Ой дай же боже, тобі, отаман,
Щоб вік вікував,
А що над нами, над козаками,
Ти намет нап'яв!»

} Двічі

Ой іде багач, іде дукач,
 Насміхається:
 «Ой за що, за що вража голота
 Напивається?» } Двічі

Ой крикнув, крикнув та й пан отаман
 На всю свою силу:
 «Ой візьміть дуку за чуб, за руку
 Та вибийте в шию!» } Двічі

Ой беруть дуку за чуб, за руку,
 Третій в шию б'є:
 «Ой не йди, не йди, превражий сину,
 Де голота п'є!» } Двічі

Ой пішов багач, ой пішов дукач
 І не оглядавсь,
 Та і десятому заказував,
 Щоб не насміхавсь. } Двічі

Ой чого ти, дубе,
 На яр похилився?
 Молодий козаче,
 Чого зажурився?

Молодий козаче,
 Чого зажурився,
 Чи коні пристали,
 Чи з дороги збився?

Коні не пристали,
 З дороги не збився,
 Тільки що незгоди —
 Без долі родився.

ОЙ ЧОГО ТИ, ДУБЕ

Повільно

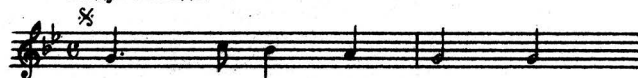
Ой чо _ го ти, ду _ бе, на яр по _ хи _

- лив _ ся? Мо _ ло _ дий ко _

НАЛИВАЙТЕ, БРАТТЯ

Не дуже швидко

На _ ли _ вай _ те, брат _ тя,

криш_ та_ ле_ ві_ ча_ ші,
щоб_ ку_ лі_ ми_ на_ ли,
щоб_ шаб_ лі_ не_ бра_ ли
го_ лі_ вонь_ ки_ на_ ші!

Наливайте, браття,
Кришталеві чаші,
Щоб кулі минали,
Щоб шаблі не брали } *Двічі*
Голівоньки наші!

Щоби Україна
Наша не зів'яла,
Щоби наша слава,
Козацька слава } *Двічі*
Повік не пропала

А козацька слава
Кровію полита,
Рублена шаблями,
Січена кулями, } *Двічі*
Ще й списами бита.

Наливайте, браття,
Поки є ще сила,
Поки до походу,
Поки до схід сонця } *Двічі*
Сурма не сурмила.

РОЗВИВАЙСЯ, ЗЕЛЕНИЙ БАЙРАЧЕ

Жваво, чітко

Роз_ ви_ вай_ ся,
зе_ ле_ ний бай_ ра_ че, завт_ ра мо_ роз
бу_ де, со_ би_ рай_ ся,
мо_ ло_ дий ко_ за_ че, завт_ ра по_ хід
бу_ ле. бу_ де.

Розвивайся, зелений байраче,
Завтра мороз буде,
Собирайся, молодий козаче,
Завтра похід буде.

} Двічі

«Я морозу та і не боюся,
Зараз розів'юся!»
«Я походу та і не боюся,
Зараз уберуся!»

} Двічі

Ой ви, галки, галки-чорнопірки,
Сідайте додолу!
Ой ви, хлопці, хлопці-запорожці,
Верніться додому!

} Двічі

«Ой раді б ми та і посідати —
Туман налягає,
Ой раді б ми та і вертатися —
Гетьман не пускає!»

} Двічі

Ой ми турка та і не звоюем —
Тільки роздратуем,
Тільки нами, нами козаками
Дунай загардуем!»

} Двічі

А вже галки, галки-чорнопірки
Усе поле вкрили,
А вже хлопці, хлопці-запорожці
Жалю нарobili.

} Двічі

МАКСИМ, КОЗАК ЗАЛІЗНЯК

Весело, жваво

Максим, козак Залізник, козак з Запорозжя,
Він виїхав на Україну, як повная рожа. (2)

Зібрав війська сорок тисяч в місті Жаботині,
Обступили город Умань об одній годині. (2)

Обступили город Умань, поробили шанці,
Ударили з семи гармат у середу вранці. (2)

Ударили з семи гармат у середу вранці,
Накидали за годину ляхів повні шанці. (2)

Отак козак Залізняк з ворогами бився
І за те він вічної слави гарно заручився. (2)

ТА ОЙ ЯК КРИКНУВ ЖЕ ТА КОЗАК СІРКО

Помірно

Та ой як крик_ нув же та ко_

_ зак Сір_ ко та ой на сво_ їх же, гей, ко_ за_

_ чень_ ків: «Та сід_ лай_ те ж ви ко_ ней,

хлоп_ ці_ мо_ лод_ ці,

та зби_ рай_ те_ ся до ха_ на в гос_ ті!» «Та

в гос_ ті» Та ту_ ман по_ ле по_ кри_

_ ва_ с, гей, та Сір_ ко з Сі_ ці ви_ їж_

_ джа_ с, а ми ду_ ма_ ли,

а ми ду_ ма_ ли, що о_ рел із Сі_ ці ви_ лі_

_ та_ с. Гей, то вій_ сько,

слав_ не за_ по_ різ_ ке, та на

Крим_ ський шлях із Сі_ ці ви_ їж_ джа_ ло,

а ми ду_ ма_ ли, а ми ду_ ма_ ли,

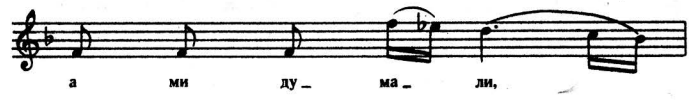
що ор-ли по сте-пу лі-та-ли.

А ж то Сір-ко, та ко-зак же Сір-ко, та на

ко-ни-ку він ви-їж-джа-є.

а ми ду-ма-ли,

а ми ду-ма-ли,

що о-рел по сте-пу лі-

-та-є. А ж то вій-сько та

слав-не за-по-різь-ке та на во-

-ро-них ко-нях в сте-пу ви-гра-ва-є.

а ми ду-ма-ли, а ми ду-ма-ли,

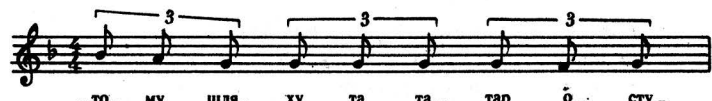
що то мі-сяць в сте-пу зі-хо-джа-є.

-джа-є. А ж то ко-зак Сір-ко, та ко-

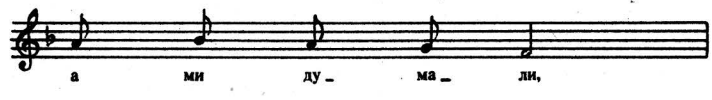
-зак же Сір-ко на би-

-то-му шля-ху та та-тар б-сту-

-па-є. А ми ду-ма-ли,

а ми ду-ма-ли,

що о_ рел по сте_ пу лі_ та_ е.

Та ой як крикнув же та козак Сірко

Та ой на своїх же, гей, козаченьків:

«Та сідлайте ж ви коней, хлопці-молодці,

Та збирайтеся до хана в гості!»

} Двічі

Та туман поле покриває,

Гей, та Сірко з Січі виїжджає,

А ми думали, а ми думали,

Що орел із Січі вилітає.

} Двічі

Гей, то військо, славне запорізьке,

Та на Кримський шлях із Січі виїжджало,

А ми думали, а ми думали,

Що орли по степу літали.

} Двічі

А ж то Сірко, та козак же Сірко,

Та на конику він виїжджає,

А ми думали, а ми думали,

Що орел по степу літає.

А ж то військо та славне запорізьке

Та на вороних конях в степу виграє,

А ми думали, а ми думали,

Що то місяць в степу зіходжає.

} Двічі

А ж то козак Сірко, та козак же Сірко

На битому шляху та татар оступає,

А ми думали, а ми думали,

Що орел по степу літає.

} Двічі

ОЙ З-ЗА ГОРИ, З-ЗА ЛИМАНУ

Повільно

Ой з-за го_ ри, з-за ли_ ма_ ну

ві_ тер по_ ві_ ва_ с,

кру_ гом Сі_ чі За_ по_ розь_ кой

мос_ каль об_ ля_ га_ с.

Ой з-за гори, з-за лиману

Вітер повіває,

Кругом Січі Запорозької

Москаль облягає.

Ой, облягши кругом Січі,

Поробили шанці,

Заплакали запорожці

В неділеньку вранці.

Московській генерали

Церкви руйнували,

Запорожці в чистім полі,

Як орли, літал! .

Ботурлинський козарлюга

По Січі гуляє,

Козаченько кошового
Вірненько благає:

«Позволь, батьку, пан кошовий,
Нам на башти стати,
Найстаршому генералу
З плеч голову зняти.

Москаль стане з палашами,
А ми з кулаками,
Нехай слава не поляже
Поміж козаками!»

«Не позволю, милі братці,
Вам на башти стати,
Бо єдина кров, християнська,
Гріх нам проливати».

Пише, пише пан кошовий
Листа до цариці:
«Віддай, мати, сюю землю
По прежні грядиці».

«Ой нащо б я, запорожці,
Сю Січ руйнувала,
А щоб же я сюю землю
Назад оддавала?»

«Ой царице Катерино!
Що ж ти наробила?
Степ широкий, край веселий
Та й занастила!»

Вражі сини, запорожці,
Недобре робили,
Що в неділю до схід сонця
Горілочку пили.

«Ой казав же ж вам, молодці;
«Хлопці, не шаліте,
Та до церкви же ідучі,
Люльок не куріте!»

Ой до церкви ж та ідучі,
Люльок не куріте,
У неділю до схід сонця
Горілки не пийте!..

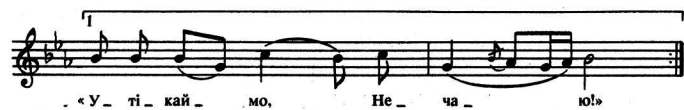
Ой ви ж, хлопці, не слухали,
Горілочку пили,
Йшли до церкви — пустували,
Та люльки курили!»

Ой летіла бомба московська,
Серед Січі впала;
Хоч пропало Запорожжя —
Слава не пропала!

ОЙ З-ЗА ЛІСУ, ІЗ-ЗА ТЕМНОГО

Поволі

Ой з-за лі_ су, із- за тем_ но_ го,
із- під Чор_ но_ го га_ ю,

Ой з-за лісу, із-за темного,
Із-під Чорного гаю,
Як крикнули та козаченьки:
«Утікаймо, Нечаю!»

} Двічі

«Ой як же ми, козаченьки,
Будем утікати,
Свою славу козацькую
Під ноги топтати?»

} Двічі

Ой поставив та козак Нечай
Та сторожу на місті,
А сам пішов до кумасеньки
Щуки-риби їсти.

} Двічі

Не вспів козак, не вспів Нечай
Кінець столу сісти,
Подивиться в віконечко —
Аж нема сторожі на місті.

} Двічі

Не вспів козак, не вспів Нечай
Щуки-риби їсти,

Ой як гляне в віконечко —
Аж ляшеньки в місті. } Двічі

Ой як крикне та козак Нечай
На джуру малого:
«Сідлай, хлопче, сідлай коня вороного,
А під мене та другого!» } Двічі

Ой підтягай, малий хлопче,
Попруги істуга —
Буде на ляхів, на тих панів,
Велика потуга!» } Двічі

Не вспів козак, та не вспів Нечай
На коника сісти,
Як став ляхів, як став панків,
Як снопики, класти! } Двічі

Не вспів козак, не вспів Нечай
На коника сісти,
Як став ляхів, як став панків
На капусту сікти. } Двічі

Обернувся козак Нечай
Од брами до брами —
Виклав ляхів, виклав панків
У чотири лави! } Двічі

Ой як глянув козак Нечай
На джуру малого —
Кладе джура, кладе малий
Ще лучче од його! } Двічі

Ой як гляне козак Нечай
На правую руку —
Не вискочить кінч козацький
Із лядського трупу! } Двічі

Ой як гляне козак Нечай
Та на лівее плече —
За ним річка кривавая,
Що й конем не втече!

} Двічі

Не за великий час,
Та за малую годину
Покотилась Нечаєва
Голівонька в долину.

} Двічі

Ой збіглися та козаченьки,
Стали сумувати:
«Ой де б же нам Нечаєве
Тіло поховати?»

} Двічі

Ой зйдемоь, миле браття,
На високу могилу,
Та посадим, миле браття,
Червону калину,
Щоб зійшла лицарська слава
На всю Україну».

СОКІЛ З ОРЛОМ, СОКІЛ З ОРЛОМ КУПАЄТЬСЯ

Не швидко

Со кіл з ор лом, со кіл
з ор лом ку па сть

ся, со кіл в ор ла
пи та сть ся

Сокіл з орлом, сокіл з орлом купається,
Сокіл в орла питається:

«Чи був, орле, чи був, орле, на Дунаї?
Чи не знаєш про ногаїв?»

«За річкою, за річкою, за Дунаєм,
Хоч я й не був, а й так знаю!

Ішли ляхи, ішли ляхи на три шляхи,
А татари на чотири.

Запорожці, запорожці поле вкрили,
Чобітками зачорніли.

Шабельками, шабельками заясніли,
Шапочками закрасніли.

Попереду, попереду гетьман іде,
В правій ручці держить меча.

В правій ручці, в правій ручці держить меча,
В лівій ручці горить свіча.

Горить свічка, горить свічка восковая,
Тече річка кривавая.

А що з меча, а що з меча тече кривця,
А із кривці біжить річка.

Над річкою, над річкою ворон кряче,
По синові мати плаче.

А в тім війську, а в тім війську козацькому
Іхав козак та й покритий.

Червоною, червоною китайкою,
Заслугою козацькою.

А в тім возку, а в тім возку було тіло
Порублене, почорніле.

Над річкою ворон кряче,
По синові мати плаче».

«Не плач, мати, не плач, мати, не вбивайся,
Ще ж не весь я порубався.

Тільки руки, тільки руки на три штуки,
А ніженьки на чотири.

Треба мати, треба, мати, майстрів ськати,
Мені хату будувати.

І без дверець, і без дверець, без віконець,
Щоб вітренько не віяло.

Щоб вітренько, щоб вітренько не віяло,
А сонечко не сіяло.

Мені в двері, мені в двері не ходити,
А в віконця не глядіти.

А в віконця, а в віконця не глядіти,
Мені, мати, в землі пріти...»

ДОБРИЙ ВЕЧІР ТОБІ, ЗЕЛЕНА ДІБРОВО

Поволі

«Доб_ рий ве_ чір то_ бі,
зе_ ле_ на діб_ ро_ во!
Пе_ ре_ но_ чуй хоч ні_ чень_ ку
ме_ не, мо_ ло_ до_ го!»

«Добрий вечір тобі, зелена діброво!
Переночуй хоч ніченьку мене, молодого!»

«Не переночую, бо славоньку чую
А про твою, козаменьку, голову буйную.»

«Добрий вечір тобі, ти, темний байраче!
Переночуй хоч ніченьку та волю козачу!»

«Не переночую, бо жаль мені буде,—
Щось у лузі сизий голуб жалібненько гуде.

Вже про тебе, козаче, вороги питають,
Щодня й ночі в темнім лузі все тебе шукають».

Гей, як крикне козаченько до гаю, до гаю:
«Наїжджайте, воріженьки, сам вас накликаю!»

ПОБРАТАВСЯ СОКІЛ

Поволі

Музична партитура для голосу з чотирма строками. Ключовий знак: один бемоль (F). Темп: Поволі. Ритм: 4/4. Текст підписаний під нотами.

По бра тав ся со кіл
з си зо кри лим ор лом:
«Ой бра те ж мій, бра те,
си зо кри лий ор ле!»

Побратався сокіл
З сизокрилим орлом:
«Ой брате ж мій, брате,
Сизокрилий орле!»

Покидаю тобі
Всі мої пожитки,
Всі мої пожитки,
Ще й маленькі дітки.

А сам я полину
В чужу стороньку,
В чужу стороньку
Шукать таланоньку.

Ой як добре буде,
То я й забарюся,
А як худо буде,
То й назад вернуся».

Літа сокіл літо,
Літа сокіл друге,
На третєє літо
Сокіл прилітає.

Сокіл прилітає
Та й орла питає:
«Ой брате ж мій, брате,
Сизокрилий орле!»

А де ж дів ти, брате,
Всі мої пожитки,
Всі мої пожитки,
Ще й маленькі дітки?»

«Твої, брате, дітки
Полинули в луги,
Полинули в луги
З великої туги.

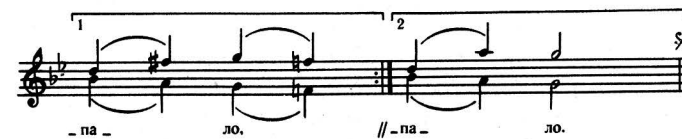
Сіли вони в лісі
На високім дерві
На високім дерві,
На колючім терні.

Приїхали, брате,
Пани й паненята,

Та й забрали вони
Діти-соколята.

Терни порубали,
Соколят забрали,
Турецькому царю
В дарунок віддали!»

«Бодай тії пани
Та й не панували,
Ой що моїх діток
В чужий край заслали!»

ГЕЙ, НЕ ДИВУЙТЕ, ДОБРІ ЛЮДИ

Не швидко

⌘

Гей, не дивуйте, добрі люди,
Що на Україні повстало.
Там за Дашевим, під Сорокою,
Множество ляхів пропало.

} Двічі

А Перебийніс водить чимало —
Сімсот козаків з собою.
Рубає мечем голову з плечей,
А решту топить водою:

} Двічі

«Ой пийте, ляхи, води калюжі,
Та й води болотянії,

А що пивали на тій Україні
Вина та меди ситнії!» } Двічі

Дивують панки, вражії синки,
А що козаки вживають?
Вживають вони шуку-рибаху,
Ще й соломаху з водою. } Двічі

Ой чи бач, ляше, що наш Хмельницький
На Жовтім Піску підбився,
Од нас, козаків, од нас, юнаків,
Ні один панок не вкрився. } Двічі

Ой чи бач, ляше, як козак пляше,
На сивім конику грає,
З мушкетом стане, аж серце в'яне,
А пан од жаху вмирає. } Двічі

Ой чи бачиш, ляше, як козак пляше,
По Костяную Могилу.
Як не схотіли, забунтували,
Та й утерали Україну. } Двічі

Ой чи бач, ляше, що по Случ — наше,
По Костяную Могилу.
Як не схотіли, забунтували,
Та й утерали Україну. } Двічі

Ой та зависли пани, зависли,
Як чорна хмара, на Віслі.
Не допустимо ляхви із Польщі,
Поки нашої жистності! } Двічі

Гей, ну козаки! Гей, ну у скоки,
Та заберімося в боки!
Загнали панів геть аж за Віслу,
Не вернуться і в три роки. } Двічі

Гей, наливайте повнії чари,
Щоб через вінця лилося,
Щоб наша доля нас не дуралась,
Щоб краще в світі жилося. } Двічі

ОЙ ЛІТА ОРЕЛ

Широко
%

Ой лі_ та о_ рел, лі_ та си_ зий

по_ під не_ бе_ са_ ми.

гу_ ля Мак_ сим,

гу_ ля_ є_ бать_ ко

сте_ па_ ми, лі_ са_ ми.

%

Detailed description: The musical score is written in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of five staves of music. The first staff begins with the tempo marking 'Широко' and a fermata symbol. The lyrics are written below the notes. The second and third staves continue the melody. The fourth staff has a repeat sign at the beginning. The fifth staff ends with a fermata symbol. The lyrics are: 'Ой лі_ та о_ рел, лі_ та си_ зий по_ під не_ бе_ са_ ми. гу_ ля Мак_ сим, гу_ ля_ є_ бать_ ко сте_ па_ ми, лі_ са_ ми.'

Ой літа орел, літа сизий
Попід небесами.
Гуля Максим, гуля батько
Степами, лісами.

} Двічі

Ой літа орел, літа сизий,
А за ним орлята.
Гуля Максим, гуля батько,
А за ним хлоп'ята.

} Двічі

Шануйтеся ж, вражі пани,
Скажені собаки,
Йде Залізняк Чорним шляхом,
За ним гайдамаки.

} Двічі

ОЙ НЕ ЗНАВ КОЗАК

Поволі

♩ Solіст

Ой не знав ко - зак,

та й не знав Су - прун,

а як сла - вонь - ки за - жи - ти,

1)

С. А. Б.

гей, зі брав вій - сько, сла - в не за - по - різь - ке.

та й пішов він орду бити.

«Гей, мої коні в хана на припоні,
Сам я, молодий, у неволі. } Двічі

Ой виведіть мене на Савур-могилу,
Сизий орел там літає,
А з тієї могили видно Україну,
Там козацтво, як мак процвітає. } Двічі

1) славне запорізьке.

Ой не знав козак, та й не знав Супрун,
А як славошки зажити,
Гей, зібрав військо, славне запорізьке,
Та й пішов він орду бити. } Двічі

Ой у суботу та проти неділі
Супрун із ордою стаявся,
А у неділю, в обідню годину,
Сам в неволеньку попався. } Двічі

«Ой ти, козаче, козаче Супруне!
А де ж твої прегромкі рушніці?»
«Гей, мої рушніці в хана у світлиці,
Сам я, молодий, у темниці. } Двічі

«Ой ти, козаче, козаче Супруне!
А де ж твої воронії коні?»

ОЙ МОРОЗЕ, МОРОЗЕНКУ

Повільно, з журбою

Ой мо-ро-зе, мо-ро-зен-ку,

1) ой да ти славний ко-за-цьке!

За то-бо-ю, мо-ро-зен-ку,

в-ся Вкра-ї-на пла-че!

1) як рід-на-я ма-ти.

Ой Морозе, Морозенку,
Ой да ти славний козаче!
За тобою, Морозенку,
Вся Україна плаче!

} Двічі

Ой не так вся Україна,
Як рідная мати,
Заплакала Морозиха,
Стоя біля хати.

} Двічі

«Ой не плач же, Морозихо,
Не плач, не журися,
Ходім з нами, козаками,
Мед-вина напийся!»

} Двічі

«Чогось мені, козаченьки,
Мед-вино не п'ється:
Десь-то син мій, Морозенко,
З татарами б'ється!»

} Двічі

Із-за гори, із-за кручі
Горде військо виступає,
Попереду Морозенко
Сивим конем грає.

} Двічі

Бились зранку козаченьки
До ночі глухої,
Козаків лягло чимало,
А татар — утросе.

} Двічі

Ні один козак не здався
Живим у неволю;
Полягли всі, не вернуться
Ні один додому.

} Двічі

Не вернувся й Морозенко,
Голова завзята —

Замучили молодого
Вороги прокляті!

} Двічі

Вони ж його не стріляли
І на чверті не рубали,
Тільки з його, молодого,
Живцем серце взяли.

} Двічі

Взяли його, поставили
На Савур-могилу:
«Дивись тепер, Морозенку,
На свою Україну!»

} Двічі

ОЙ НА ГОРІ ВОГОНЬ ГОРИТЬ

Помірно, ходою

1) Ой на го-рі во-гонь го-рить,

а • в до - ли - ні

2)

ко - зак ле - жить, так - так - так,

а в до-ли-ні ко-зак ле-жить.

1) Та й на-крив о-чі ки-тай-ко-ю

2) Ко-зак ле-жить так-так-так, гей!

А в до-ли-ні ко-зак ле-жить.

Ой на горі вогонь горить,
А в долині козак лежить, так-так-так,
А в долині козак лежить.

Та й накрив очі китайкою
Червоною козацькою, так-так-так,
Червоною козацькою.

Що в головах ворон криче,
А в ніженьках коник плаче, так-так-так,
А в ніженьках коник плаче,

«Ой не стій, коню, надо мною,
Не рий землю під собою, так-так-так,
Не рий землю під собою.

Бо ти землі не доб'єшся,
Моей крові не нап'єшся, так-так-так,
Моей крові не нап'єшся.

Та біжи, коню, дорогою,
Степовою, широкою, так-так-так,
Степовою, широкою.

Щоб татари не спіймали,
Сідлечка не знімали, так-так-так,
Сідлечка не знімали.

Сідлечка золотого,
Ще й коника вороного, так-так-так,
Ще й коника вороного.

Вийде сестра, рознуздає,
Вийде мати, розпитає, так-так-так,
Вийде мати, розпитає:

«Ой ти, коню вороненький,
Де ж мій синок молоденький, так-так-так,
Де ж мій синок молоденький?»

«Та не плач, мати, не журися,
Не плач, мати, не журися, так-так-так,
Бо вже твій син оженився.

Та взяв собі паняночку,
Та взяв собі паняночку, так-так-так,
В чистім полі земляночку».

А У ПОЛІ ДВА ДУБОЧКИ

Не швидко
%

А у по... лі два ду... боч... ки.

тре... тій зе... ле... нень... кий, по... ги... ба... є

на Укра... ї... ні ко... зак мо... ло... день... кий.

А у полі два дубочки, третій зелененький,
Погибає на Україні козак молоденький. (2)

Погибає, погибав, либонь хоче вмерти.
«Ой ідіте, приведіте, дівчину до смерті!». (2)

«Ой знати ж ти, козаченьку, не справді вмираєш,
Що ти собі перед смертю дівчину бажаєш!» (2)

Умер, умер козаченьку, та й лежить на лавці,
Хорошенько його вбрали в червоній китайці. (2)

Хорошенько його вбрали в червоній китайці,
А ще краще поховують в зеленій мураві. (2)

Умер, умер козаченьку й козацька мова,
А лишився кінь вороний і ясна зброя. (2)

Ой зійшлися козаченьки, до одної хати,
Взяли раду козацьку: «Кому коня дати?» (2)

«Сотникові коня дати, гетьманові — зброю,
Щоб позволив поховати козака з стрільбою. (2)

Сотникові коня дати, гетьманові — зброю,
Щоб повезли, проводили козака до гробу». (2)

Тешуть явір, тешуть явір, тешуть яворину,
Молодому козакові та й на домовину. (2)

Тіло везуть, коня ведуть, кінь головку клонить,
Молодая дівчинонька білі ручки ломить. (2)

«Ломи, ломи білі ручки й мізинного пальця,
Бо вже нема та й не буде козака-коханця». (2)

Ой як взяли козаченька до гробу спускати,
Ой взяв за ним кониченьку жалібненьку ржати. (2)

У ПОЛІ МОГИЛА З ВІТРОМ ГОВОРИЛА

Помалу
% 1)

У по... лі мо... ги... ла з віт... ром го... во...

У полі могила з вітром говорила:
«Повій, вітре буйнесенький, щоб я не чорніла. (2)

Щоб я не чорніла, щоб я не марніла,
Щоб по мені трава росла та ще й зеленіла». (2)

І вітер не віє, і сонце не гріє,
Тільки в полі край дороги трава зеленіє. (2)

Ой у полі річка, через річку — кладка,
Не покидай, козаченьку, рідненького батька! (2)

Бо як батька кинеш — сам марно загинеш,
Річенькою бистренькою за Дунай заплинеш. (2)

Бодай тая річка риби не плодила!
Вона мого товариша навіки втопила. (2)

Бодай тая річка куширьом заросла,
Вона ж мого товариша за Дунай занесла. (2)

Летить крячок понад морем та й, летючи, кричає,
Сидить козак біля моря та й, сидячи, плаче. (2)

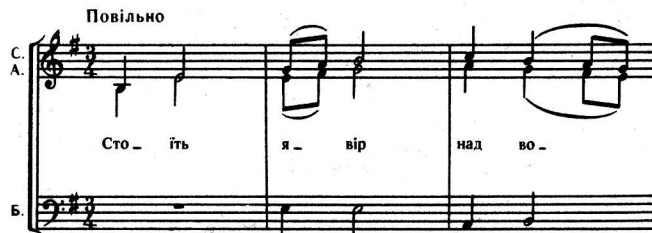
Летить крячок понад морем, ніжки червоненькі,
Помирає на чужині козак молоденький. (2)

Ой у полі орел, літаючи, кричає,
Ходить мати в чистім полі, питаючи, плаче: (2)

«Ой ти, сизий орле, ти же ж скрізь літаєш,
Чи не бачив мого сина, де він пробуває?» (2)

«В полі, в полі, мати, син твій пробуває,
На зеленій травиченці коня випасає». (2)

СТОПТЬ ЯВІР НАД ВОДОЮ

на ко - за - ка не - зго -

Стоїть явір над водою
В воду похилився;
На козака незгодонька:
Козак зажурився.

Не хилися, явороньку,
Ти ще зелененький;
Не журися, козаченьку,
Ти ще ж молоденький.

Не рад явір хилитися —
Вода корінь мне!
Не рад козак журитися —
Так серденько ние!

Уродився козаченьку,
Вдався, уродився,
А у степу, край дороги
Ляхам знадобився.

Ой узяли в неволенку,
Забили в кайдани,
Як забили у кайдани —
Ведуть перед пани.

У неділю до схід сонця
Усі дзвони дзвонять,
Молодого козаченька
У кайданах водять.

Як привели перед пани,
Кайдани опали,
Ударились вражі пани
Об поли руками:

«Десь у тебе, козаченьку,
Отець-мати жива,

- донь - ка: ко - зак за - жу - рив - ся.

по - хи - лив - ся;

за - жу - рив - ся.

А що тобі, молодому,
Фортуна служила...»

«Ой Великий Луг — мій батько,
А Січ — моя мати,
Та доведеться сіромасі
В неволі сконати».

Ой десь взялись молодиці,
Хазайській жони:
«Визволь, боже, сіромаху
Із сії неволі!»

СТОІТЬ ЯВІР НАД ВОДОЮ *

Стоїть явір над водою,
В воду похилився.
На козака пригодонька:
Козак зажурився.

Не хилися, явороньку,
Ти ще зелененький;
Не журися, козаченьку,
Ти ще молоденький!

Не рад явір хилитися —
Вода корінь мие!
Не рад козак журитися —
Так серденько ние!

* Співається на попередню мелодію.

Ой поїхав з України
Козак молоденький —
Оріхове сіделечко
Ще й кінь вороненький.

Ой поїхав на чужину
Та там і загинув,
Свою рідну Україну
Навіки покинув.

Звелів собі насипати
Високу могилу,
Звелів собі посадити
Червону калину.

«Будуть пташки прилітати,
Калиноньку їсти,
Будуть мені приносити
З України вісті.»

ОЯ У ПОЛІ ЖИТО

Помірно

Ой у по_ лі жи_ то
ко_ пи_ та_ ми зби_ то,
під бі_ ло_ ю бе_ ре_

The musical score is written on two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The tempo is marked 'Помірно' (Moderato). The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat, and a common time signature. The melody starts with a quarter rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note B4, a quarter note A4, a quarter note G4, and a quarter note F4. The second staff continues the melody with a quarter note E4, a quarter note D4, a quarter note C4, a quarter note B3, a quarter note A3, a quarter note G3, and a quarter note F3. The lyrics are written below the notes, with syllables aligned under the corresponding notes.

- зо - ю, бе - ре - зо - ю

ко - за - чень - ка вби - то. - то.

Ой у полі жито
Копитами збито,
Під білою березою, березою
Козаченька вбито.

Його вбито, вбито,
Затягнуто в жито,
Червоною китайкою, китайкою
Личенько накрито.

Прилетіла мила,
Голубонька сива,
Вона сіла, воркутала-воркутала,
Та й заголосила.

Прийшла і друга,
Сестриця рідная,

Як підняла китаечку, китаечку
Та й поцілувала.

А третя, мати,
Плаче біля хати:
«Вже додому мого сина, мого сина
Більше не дождати!»

ОЙ НА ГОРІ ЯЧМІНЬ

Поволі

Ой на го - рі яч - мінь,
а в до - ли - ні жи - то,

під бі - ло - ю бе - ре -

- зо - ю, бе - ре - зо - ю

ко - за - чень - ка вби - то. // - то.

Ой на горі ячмінь,
А в долині жито,
Під білою березою, березою
Козаченька вбито. } Двічі

Його вбито, вбито,
Затягнуто в жите,
Червоною китайкою, китайкою
Личенько накрито. } Двічі

Прилетіла мила,
Голубонька сива,
Як відкрила китаечку, китаечку,
Та й заголосила: } Двічі

«Чи ти, милий, спився,
Чи з коника вбився,
Чи з іншою ти зазнався, ти зазнався,
Мене одцурався?» } Двічі

«Я, мила, не спився,
Ні з коника вбився,
Така мене смерть постигла, смерть постигла,
Що з коня схилився!» } Двічі

Ой убито, вбито,
Затягнуто в жито,
Червоною китайкою, китайкою
Личенько закрито. } Двічі

Прилетіла пава,
До личка припала,
Щебетала, воркутала, воркутала,
Знялась, полетіла. } Двічі

Прилетіла мила,
Голубонька сива,
Як одкрила китаечку, китаечку
Та й заголосила. } Двічі

«Чи ти, милий, спився,
Чи з дороги збився,
Чи з другою зазнавався, зазнавався,
Мене й одцурався?» } Двічі

«Я, мила, не спився,
З дороги не збився,
Така мене смерть постигла смерть постигла,
Я й не сподівався.» } Двічі

ОЙ НА ГОРІ ЯЧМІНЬ *

Ой на горі ячмінь,
А в долині жито,
Прийшла звістка до милої, до милої,
Що козака вбито. } Двічі

* Співається на мелодію попередньої пісні.

ГЕЙ, ГУК, МАТИ, ГУК

Повільно, з журбою

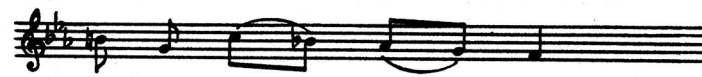

де ко_ за_ ки йдуть.

не_ ве_ се_ дя_ я

та й до_ рі_ жень_ ка,

ку_ ди во_ ни

йдуть. йдуть. Ку_ ди / _ми.

Ку_ ди во_ ни йдуть.

Гей, гук, мати, гук,
Де козаки йдуть,
Невеселая
Та й доріженька,
Куди вони йдуть.

} Двічі

Куди вони йдуть,
Там бори гудуть,
Поперед себе
Та вражих панків
Облавою пруть.

} Двічі

Гей, гук, мати, гук!
Усі пішли в Луг,
Ідуть та гудуть,
Мед-горілку п'ють,
Ой гук, мати, гук!

} Двічі

Вони ж вино п'ють,
Ой п'ють та гудуть,
А на них, на них,
На козаченьків,
Вороги йдуть.

} Двічі

Зібрались вони
Під рясні дуби,
Та й чекаючи
Та й отамана
На раду собі.

} Двічі

Отаман іде,
Як голуб гуде,
А під білою
Та березою
Голову кладе.

} Двічі

«Отамане наш,
Не дбаєш за нас,
Ось і, бач, наше
Та товариство,
Як розгардіяш.

} Двічі

Чи не срам тобі
Покидати нас
І по застумах
Та цього лісу
Блукати без нас?

} Двічі

Глянь, отамане,
Вже світ настає,
Ой уже й наше
Та товариство
Коней сідлає!»

} Двічі

«Ой помру ж я, помру,
Не зажив слави,
Бо нема мені
Та долі бути
Батьком над вами».

} Двічі

ОЙ ПОЛЯ, ВИ, ПОЛЯ

Широко, повільно

Ой поля, ви, поля,
Ви, широкі степа,
Чом на ваших полях,
Урожаю нема?

} Двічі

Чом на ваших полях
Урожаю й нема,
Тільки виросла
Кучерява верба?

} Двічі

Під тією вербой
Козак вбитий лежав,
А в нього в головах
Конь вороний стояв.

} Двічі

ЧОРНА РІЛЛЯ ІЗОРАНА

Ой ти, кінь, ти, мій кінь,
Надо мною не стій,
А біжи ж ти, мій кінь,
На Україну мерщій. } *Двічі*

Ти не бійся, мій кінь,
Ти не бійсь, ще не ніч,
А біжи ж ти, мій кінь,
В Запоріжжя, на Січ. } *Двічі*

Не кажи ж ти, мій кінь,
Що я вбитий лежу,
А скажи ж ти, мій кінь,
Що жонатий ходжу. } *Двічі*

Оженила мене
Сабля вострая,
А звінчала мене
Куля швидкая. } *Двічі*

А лужки-бережки —
То бояри та дружки,
А свіча воскова —
Наречена-вдова. } *Двічі*

А що мати моя —
То сирая земля,
А що товариші —
То орли та сичі. } *Двічі*

Отаман кошовий
Догадається,
А брати-козаки,
Запечаляться. } *Двічі*

Помірно, стримано

Чорна рілля ізорана, гей, гей!
Чорна рілля ізорана
І кулями поколона, гей, гей!
І кулями поколона, (гей!)

Білим тілом зволочена, гей, гей!
Білим тілом зволочена
І кровію сполочена, гей, гей!
І кровію сполочена, (гей!).

Вітер віє по долині, гей, гей!
Вітер віє по долині,
Лежить козак на могилі, гей, гей!
Лежить козак на могилі, (гей!).

Ані тата, ані мами, гей, гей!
Ані тата, ані мами,
Ані труни, ані ями, гей, гей!
Ані труни, ані ями, (гей!).

Та й нікому задзвонити, гей, гей!
Та й нікому задзвонити,
Китайкою личко вкрити, гей, гей!
Китайкою личко вкрити, (гей!).

Летить ворон з чужих сторін, гей, гей!
Летить ворон, усідає,
Йому очі випиває, гей, гей!
Йому очі випиває, (гей!).

В ЦАРЕГРАДІ, НА РИНОЧКУ

В Цареградї,
На риночку,
Та п'є Байда
Мед-горілочку. } Двічі

Ой п'є Байда
Мед-горілочку,
Та не день, не нічку,
Та не годиничку. } Двічі

Прийшов до нього
Цар турецький:
«Що ж ти робиш, Байдо,
Байдо молодецький?» } Двічі

Покинь, Байдо,
Та байдикувати,
Сватай мою дочку
Та йди царювати!». } Двічі

«Твоя дочка — поганая,
Вся турецька віра —
Віра проклятая!». } Двічі

Ой як крикне
Цар турецький
Та на свої слуги,
Слуги молодецькі: } Двічі

«Візьміть Байду,
Із'яжіте,
Та за ребро гаком,
Гаком зачепіте!». } Двічі

Висить Байда
На дубочку,
Та не день, не нічку,
Та не годиничку. } Двічі

Прийшов до нього
Та сам цар турецький:
«Що ж ти бачиш, Байдо,
Байдо молодецький?». } Двічі

«Бачу, царю,
Два дубочки,
А на тих дубочках
Сидять голубочки. } Двічі

Дозволь, царю,
Лука взяти,
Тобі на вечерю
Голубочка зняти!». } Двічі

Ой як стрельнув
Байда з лука —
Та вцілив царю
Поміж самі вуха, } Двічі

А царицю —
В потилицю,
Його доньку —
В головоньку. } Двічі

«Було б тобі знати,
Як Байду карати,
Оце ж тобі, царю,
За Байдину кару!» } Двічі

Вам, поганим,
В сирій землі гнити,
Байді молодому
Мед-горілку пити!»

} Двічі

ОЙ ГАЙ, МАТИ

Повільно

Ой гай, ма_ ти, ой гай, ма_ ти,
ой гай зе_ ле_ нь_ кий...
Ой по_ ї_ хав з У_ кра_ ї_ ни
ко_ зак мо_ ло_ день_ кий.

Ой гай, мати, ой гай, мати,
Ой гай зелененький...
Ой поїхав з України
Козак молоденький.

Виїжджавши, шапку знявши,
Низенько вклонився:

«Ой прощайте, слобожани,
Може з ким сварився!»

Хоч сварився, не сварився,
Аби помирився,
Як виїхав на битий шлях —
Слізеньками вмився.

«Приливайте доріженьку,
Щоб не курилася;
Розважайте рідну неньку,
Щоб не журилася!»

Приливайте доріженьку,
Що куриться курно;
Розважайте дівчиноньку,
Що журиться журно!»

Приливали доріженьку —
Вона все куриться;
Розважали рідну неньку —
Вона все журилась.

«Не жаль мені доріженьки,
Що пилом припала,
А жаль мені дівчиноньки,
Що дурно пропала».

Умер козак, умер козак
Посереді поля,
Лиш остався кінь вороний
Та ясна зброя.

Коня ведуть, сідло несуть —
Кінь голову клонить,
Стоїть дівка край віконця,
Білі ручки ломить.

Ломи, ломи білі ручки
До малого пальця,
Світ ізійдеш, та не знайдеш
Козака-коханця.

ОЙ У ПОЛІ ОЗЕРЕЧКО

Не поспішаючи

Ой у по_лі о_зе_реч_ко,
там пла_ва_ло ві_де_реч_ко
там ко_ за_ки
мо_ ло_ ді_ті

ко_ ни_ чень_ ки на_ пу_ ва_ ли.

Ой у полі озеречко,
Там плавало відеречко,
Там козаки молодії
Кониченьки напували.

} Двічі

Кониченьки напували,
Своїх коней годували,
Кони іржуть, води не п'ють,
Вони собі похід чують.

} Двічі

«Коли б же ви, воронії,
А походу не сходили,
Як же ви мою головоньку
А навіки утопили!

} Двічі

Утопили головоньку
У чужую стороньку,
У чужую сторононьку,
Да на чужу чужиньку!».

} Двічі

Злетів півень на ворота
Та й і крикнув «Кукаріку!»
Не сподівайсь мати сина
А з походу вже довіку.

} Двічі

КОЗАЧЕНЬКУ, КУДИ ЙДЕШ?

Не дуже повільно, тужливо

«Ко_ за_ чень_ ку, ку_ ди йдеш?

Не_ вже жа_ лю не ма_ еш?» «Ой не

плач же, дів_ чи_ но, не жу_ рись

та до мо_ го сер_ день_ ка при_ гор_ нись».

Не_ ма, не_ ма, ко_ за_ чень_ ка

та й не чуть, злі_ ї во_ рі_ жень_ ки вже ку_ ють.

«Не вер_ та_ тись вже до те_ бе ко_ за_ ку,

«Козаченьку, куди йдеш?

Невже жалю не маєш?»

«Ой не плач же, дівчино, не журись

Та до мого серденька пригорнись».

} Двічі

«Я без тебе загину,

Як ти підеш в чужину...»

«Ой не плач же, дівчино, не журись

Та до мого серденька пригорнись».

} Двічі

«Чи тебе лихо жене?

Бачу — зрадиш ти мене».

«Я вернуся, серденько, восени,

Як упаде листячко з калини».

} Двічі

Ждала дівка навісна —

Мина осінь і весна.

Нема, нема козаченька та й не чуть,

Злії воріженьки вже кують.

} Двічі

А як жито зацвіло,

Прийшла звістка у село:

«Не вертатись вже до тебе козаку —

Заснув в степу він, сердега, довіку...»

} Двічі

СВІТИ, СВІТИ, МІСЯЧЕНЬКУ

Не поспішаючи

«Сві_ ти, сві_ ти, мі_ ся_

_ чень_ ку, ше і

яс_ на_ я зо_ ря.

Ку_ ли...

ку_ ди ї_ деш, від'_ їж_

_ лжа_ еш, мій ми_ лень_ кий,

1 со_ дво_ ра?

2 со_ дво_ ра?

«Світи, світи, місяченьку,
 Ще і ясна зоря.
 Куди... куди їдеш, від'їжджаєш,
 Мій миленький, со двора?» } Двічі

«А я їду, моя мила,
 На проклятую війну».
 «Пере... переночуй, мій миленький,
 Хоч ще ніченьку одну». } Двічі

«Ой рад би я, моя мила,
 Хоч чотири переспать,
 Та вже... та вже мої козаченьки
 Всі на кониках сидять. } Двічі

Та вже ж мої козаченьки
 Всі на кониках сидять.
 Так бо... так боюся ж, моя мила,
 Товаришів не звідать». } Двічі

«Ти не бійся, козаченько,
 Бо ж я рано устаю,
 Як за... як запіють перші півні,
 То я тебе розбудю». } Двічі

«Ой не плач же, моя мила,
 Доля вже моя така.
 Із ту... із турецького походу
 Дождайся козака». } Двічі

ПО ТОЙ БІК ГОРА

Маршово та не швидко

1)
 По той бік го-ра,
 по цей бік дру-га,
 по- між ти- ми
 кру- ти- ми го- ра- ми
 схо- ди- ла зо-
 -ря. 2)
 -ря.

1)

По той бік го_ра, по цей бік дру_га,

По той бік гора, по цей бік друга,
Поміж тими крутими горами
Сходила зоря.

} Двічі

Ой то ж не зоря, дівчина моя,
З новенькими, ой та відерцями,
По водицю йшла.

} Двічі

«Дівчино ж моя, напій же коня,
З рубленої ой та криниченьки,
З повного відра».

} Двічі

«Козаченьку ж мій, якби я твоя,
Взяла б коня за шовковий повід
Та й напоїла».

} Двічі

«Дівчино ж моя, чом замуж не йшла?»
«Бідна була, по наймах служила,
Пари не знайшла».

} Двічі

«Дівчино ж моя, сідай на коня
Та й поїдем у чистеє поле
До мого двора».

} Двічі

А в мого двора нема ні кола,
Тільки стоїть один куш калини,
Та й та не цвіла».

} Двічі

ІХАВ КОЗАК НА ВІЙНОНЬКУ

Маршово

І_ хав ко_зак на вій_

_ нонь_ ку,

ска_ зав: «Про_ щай, дів_ чи_

_ нонь_ ко, про_ щай дів_

_ чи_ но, чор_ но_ бри_

_ вонь_ ко, І_ ду в чу_

_ жу сто_ ро_ нонь_ ку.

ПРИМІТКИ

Іхав козак на війноньку,
Сказав: «Прощай, дівчинонько,
Прощай дівчино, чорнобривонько,
Іду в чужу сторононьку. } Двічі

Дай же, дівчино, хустину,
Може, я в бою загину,
Темної ночі накриють очі,
Легше в могилі спочину. } Двічі

Дала дівчина хустину,
Козак у бою загинув,
Темної ночі накрили очі,
Легше в могилі спочинув. } Двічі

Добрії люди насилу
Взяли хорошу дівчину.
Ген серед поля гнеться тополя
Та на козацьку могилу. } Двічі

1. **А вже років двісті.** Записано в 1987 р. від Бережко Хими Іванівни 1902 р. н., Маслак Ольги Федорівни 1900 р. н., Дядько Катерини Костянтинівни 1901 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району. У другому куплеті іноді співали: «Під турецьким караулом у тюрмі» (останній рядок).
2. **А у полі два дубочки.** Записано в 1989 р. від Якуніної Віри Іванівни 1927 р. н., Силиної Ольги Андріївни 1920 р. н., Виротченко Ганни Федосіївни 1925 р. н. у с. Терсянка Вільнянського району.
3. **Віє вітер, віє буйний.** Записано в 1988 р. від Згодиної Ніни Іванівни 1914 р. н. та Процько Марії Миколаївни 1903 р. н. у м. Приморськ.
4. **В Цареграді, на риночку.** Записано в 1986 р. від Міняйло Євгенії Костянтинівни 1937 р. н. у с. Богатирьово Вільнянського району.
5. **Гаєм зелененьким.** Українські народні пісні. Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР, Київ, 1960, с. 120.
6. **Гей, видно село.** Записано в 1987 р. від Єсакова Юрія Олександровича 1930 р. н. та Пальчика Миколи Максимовича 1954 р. н. у с. Кірово Токмацького району.
7. **Гей, ви, стрільці січовії.** Записано від Воленко Федора Матвійовича 1907 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
8. **Гей, гук, мати, гук.** Записано в 1987 р. від Вакуленко Улити Іванівни 1901 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
9. **Гей, не дивуйте, добрії люди.** Записано в 1988 р. від Пругло Катерини Захарівни 1910 р. н. та Перетятко Івги Кирилівни 1901 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.

У багатьох селах Запорозжчини співають «застольний» варіант цієї пісні, який починається із слів:

«Гей, наливайте повнії чари,
Щоб через вінця лилося»... і т. д.

10. **Гомін, гомін, гомін по діброві.** Записано в 1987 р. від Процько Галини Іванівни 1938 р. н. у с. Веселе Запорізького району.

Зустрічається багато варіантів цієї пісні зі словами «Гомін, гомін, гомін по діброві». У деяких селах Чернігівського району, де мешкають переселенці із Західної України, співають пісню «Летіли орлята», яка дуже близька за змістом до пісні «Гомін, гомін, гомін по діброві». Так, у передостанньому куплеті співається:

«Вернися, синочку,
Вернись додомоньку,
Дай я тобі змию, дай я тобі змию
Твою головоньку».

11. **Добрий вечір тобі, зелена діброво.** Записано в 1987 р. від Перетятко Миколи Гавриловича 1907 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.

12. **Засвітали козаченьки.** Записано в 1986 р. від Дерев'янка Марії Іванівни 1932 р. н. та Жовніренко Галини Миколаївни 1928 р. н. у с. Успенівка Гуляйпільського району. У четвертому куплеті іноді співають:

«Іди, іди, мій синочку,
Та не забаряйся,
На святую неділеньку
Додому вертайся».

У збірнику «Українські народні пісні» (К., «Музична Україна», 1972, с. 24—25) подається цікавий варіант тексту цієї пісні, який можна співати після п'ятого куплету, що закінчується словами:

«Та щось кінь мій вороненький
В воротах спіткнувся».

13. **Зажурилась Україна.** Записано в 1987 р. від Отришко Одарки Данилівни 1905 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
14. **За Україну.** Сл. М. Вороного. Записано в 1990 р. від Погибенка Юрія Івановича 1936 р. н. у с. Криловка Запорізького району.
15. **Зібралися всі бурлаки.** Записано в 1988 р. від Кобилешної Ганни Іванівни 1925 р. н. та Кабиш Лідії Кирилівни

1922 р. н. у с. Гришино Токмацького району. На Запоріжжі у другому куплеті співають:

«Катерину, вража бабо!
Що ж ти наробила?
Край веселий, степ широкий } Дівчі
Німцю подарила».

16. **Іхав козак на війноньку.** Записано в 1986 р. від Долі Раїси Павлівни 1940 р. н. у с. Петровське Чернігівського району.
17. **Йде січове військо.** Співаник для дітей дошкільного та шкільного віку. Зладив Михайло Гайворонський, Львів, накладом українського педагогічного товариства, 1922.
18. **Козаченьку, куди йдеш?** Записано в 1987 р. від Білокоза Серафима Юхимовича 1906 р. н. у с. Веселе Запорізького району.
19. **Максим козак Залізняк.** Записано в 1987 р. від Синька Анатолія Яковича. 1931 р. н. у с. Богатирьово Вільнянського району.
20. **Наливайте, браття.** Записано в 1987 р. від Перетятко Миколи Гавриловича 1907 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
21. **Ой ви, хлопці-запорожці.** Записано в 1989 р. від Вакуленко Улити Іванівни 1901 р. н., Мигалко Ганни Антонівни 1899 р. н., Бережко Івана Никифоровича 1898 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
22. **Ой гай, мати.** Записано в 1989 р. від Силиної Ольги Андріївни 1920 р. н. в с. Терсянка Вільнянського району.
23. **Ой горе ж мені на чужині.** Українські народні пісні в двох книгах. Кн. 1. Упорядники З. Василенко та М. Гордійчук. К.: «Мистецтво», 1955, с. 43.
24. **Ой з-за гори, з-за Лиману.** Записано в 1987 р. від Філіпенко Марії Свиридівни 1902 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
25. **Ой з-за лісу, із-за темного.** Див. № 23 Приміток, с. 51.
26. **Ой літа орел.** Записано в 1987 р. від Процько Тимофія Корнійовича 1904 р. н. у с. Веселе Запорізького району. Останній куплет цієї пісні у дещо фольклоризованому вигляді співають так:

«А чи танцювать — так ушкварить,
Аж земля трясеться,
Заспіває ширу пісню — } Дівчі
Аж лихо сміється».

27. **Ой Морозе, Морозенку.** Записано в 1988 р. від Синько Ганни Михайлівни 1928 р. н. у с. Богатирьово Вільнянського району.
28. **Ой на горі вогонь горить.** Записано в 1987 р. від Отрішко Одарки Данилівни 1905 р. н. та Сергач Євдокії Купріянівни 1901 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
29. **Ой на горі та жінці жнуть.** Записано в 1987 р. від Сушко Миколи Артемовича 1905 р. н. та Грунько Агрипини Юхимівни 1908 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
30. **Ой на горі ячмінь.** Записано в 1988 р. від Повчан Ольги Іванівни 1915 р. н., Повчан Івги Іванівни 1900 р. н. та Іванеш Ольги Петрівни 1901 р. н. у с. Новоказанковате Чернігівського району.
31. **Ой на горі ячмінь.** Записано в 1986 р. від Білик Марії Тихонівни 1910 р. н., Якименко Явдохи Іванівни 1903 р. н. та Білик Олексія Миколайовича 1904 р. н. у с. Крижчино Чернігівського району. Наводимо інший варіант тексту цієї ж пісні, починаючи з третього куплета. (Див.: Соціально-побутові пісні. К.: «Дніпро», 1985, с. 77):
- Прилетіла пава, на рученьки впала:
«Такі очі, такі й брови, як у мого пана!»
- Прилетіла птиця — мальовані крильця:
«Такі очі, такі й брови, як у мого Гриця!»
- Прибігла мила, голубонька сива,
Одкрила китаечку та й заголосила:
- «Чи ти, милий, спився, чи з коника вбився,
Чи з іншою зазнався, що мене одчурався?»
- «Я мила, не спився, ні з коника вбився,
Ні із іншою зазнався, ні тебе не одчурався:
Така мене смерть постигла, що з коня схилився!»
32. **Ой наступала то чорна хмара.** Записано в 1988 р. від Книрика Федора Федоровича 1922 р. н. у с. Федорівка Запорізького району.
33. **Ой не знав козак.** Записано в 1987 р. від Жукової Єлизавети Семенівни 1923 р. н., Плеваки Ганни Афанасіївни 1917 р. н. та Плевака Івана Потаповича 1899 р. н. у с. Гришчино Токмацького району.

34. **Ой поля, ви, поля.** Записано в 1988 р. від Шарай Івги Антонівни 1903 р. н., Грунько Агрипини Юхимівни 1908 р. н. та Бережко Лаврина Микитовича 1900 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
35. **Ой сів пугач на могилі.** Записано в 1986 р. від Омельяненко Ольги Іванівни 1916 р. н. у с. Заливне Новомиколаївського району. Останній куплет цієї пісні ще співають так:

«Ой колись ми панували,
А тепер не будем,
Тої слави козацької, гей,
Повік не забудем».

36. **Ой у полі жито.** Записано в 1987 р. від Долі Євгенії Іванівни 1906 р. н., Кабиш Лідії Кирилівни 1922 р. н. та Кабиш Савви Юхимовича 1899 р. н. у с. Гришчино Токмацького району. У роки громадянської війни на мотив цієї пісні з'явилася пісня-балада «Ой у полі жито»:

«Ой у полі жито
Копитами збито,
Прийшла звістка до милої, до милої,
Що милого вбито.
За землю, за волю

Вів бійців до бою,
Стиснув червоне знамено, ой знамено
Мертвою рукою.

Ой у полі, в полі,
Виросла могила,
Взвід до бою під знаменом, під знаменом
Веде його мила».

37. **Ой там, за Дунаєм.** Записано в 1989 р. від Кришталь Домахи Степанівни 1898 р. н., Подцьоси Раїси Іванівни 1938 р. н. та Кришталь Володимира Івановича 1909 р. н. у с. Мар'євка Запорізького району. Цю пісню також чула бабуся Марії Миколаївни Грицаненко (керівниці фольклорного ансамблю у с. Мала Токмачка Оріхівського району). Саме ця бабуся була онучкою запорізького козака Гаврила Ложки, що мусив піти за Дунай у складі загонів козаків, очолюваних отаманом Осипом Гладким (після ска-

сування Запорізької Січі у 1775 р.). Потім, скориставшись нагодою (російсько-турецька війна), він, перейшовши на бік росіян, повернувся додому, на Запоріжжя, разом знов-таки з улюбленим атаманом запорожців Осипом Гладким, у війську якого, як кажуть саме і була складена ця пісня.

38. **Ой там, на горі, Січ іде** Записано в 1990 р. від молодіжного естрадно-фольклорного ансамблю Львівського культурологічного центру у м. Запоріжжі (на I фестивалі музично-пісенної культури козацтва).
39. **Ой у лузі та ще й при березі.** Записано в 1988 р. від Пругло Віри Федорівни 1918 р. н., Грицаненко Марії Миколаївни 1925 р. н. та Бережко Лаврина Микитовича 1900 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
40. **Ой у лузі червона калина.** Записано в 1990 р. від Муневича Тараса Андрійовича 1923 р. н., який мешкає у с. Горшове Борщагівського району Тернопільської області. Пісня записана у с. Какуловка Дніпропетровської області на святі 500-річчя українського козацтва.
41. **Ой у полі озеречко.** Записано в 1986 р. від Білик Марії Тихонівни 1910 р. н., Білик Івги Романівни 1898 р. н. та Сидоренко Уляни Карпівни 1900 р. н. у с. Крижично Чернігівського району. Багато козацьких пісень було утворено на основі ліричних пісень, чи пісень іншого жанру. При цьому бралася їх мелодія і пристосовувались інші слова. Так трапилось і з піснею «Ой у полі озеречко», яка у відомому варіанті звучить так:

«Ой у полі озеречко,
Там плавало відеречко,
Соснові клепки, дубове денце,
Не цурайся, моє серце».

42. **Ой чого ти, дубе.** Записано в 1987 р. від Сушко Миколи Артемовича 1905 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.

На оригінальний народний мотив пісні «Ой чого ти, дубе», яка, до речі, була улюбленою піснею кошового отамана Івана Сірка. На Запорозжичині ще співають близьку змістом пісню «Зелений дубочок»:

«Зелений дубочок,
Чого похилився?
Молодий козаче,
Чого зажурився?»

«Давно мені, мати,
Пора ожентись,
Прийде нічка темна —
Ні з ким говорити».

«Дарю тобі, сину,
Рубля золотого,
Купи собі, сину,
Коня вороного».

Купи собі сину
Коня вороного,
Постав у садочку,
Розмовляй до нього» і т. д.

43. **Отамане, батьку наш.** Записано в 1989 р. від Сергач Євдокії Купріянівни 1901 р. н., Вакуленко Улити Іванівни 1901 р. н. та Бережко Лаврина Микитовича 1900 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
44. **Побратався сокіл.** Див. № 23 Приміток, с. 34-35.
45. **Повій, повій, вітерочок.** Записано в 1989 р. від Жукової Єлизавети Семенівни 1923 р. н., Плевако Олександри Афанасіївни 1917 р. н. у с. Гришано Токмацького району.
46. **По той бік гора.** Записано в 1988 р. від Жукової Єлизавети Семенівни 1923 р. н., Кобишиної Ганни Іванівни 1925 р. н. та Кобиш Лідії Кирилівни 1922 р. н. у с. Гришино Токмацького району.
47. **Ревуть, стогнуть гори-хвилі.** Записано в 1988 р. від Жукової Єлизавети Семенівни 1923 р. н., Кобишиної Ганни Іванівни 1923 р. н. та Плевако Івана Потаповича 1899 р. н.
48. **Розлилися круті бережочки.** Записано в 1986 р. від Дмух Тетяни Олександрівни 1919 р. н. у с. Петровське Чернігівського району.
49. **Розвивайся, зелений байраче.** Записано в 1988 р. від Кобискія Фоми Фоковича 1906 р. н. у с. Верхній Токмак Чернігівського району.
50. **Розпрягайте, хлопці коні.** Записано від Дмух Тетяни Олександрівни 1919 р. н. та Долі Раїси Павлівни 1940 р. н. у с. Петрівське Чернігівського району.
51. **Смутний вечір.** Записано в 1989 р. від Ширай Івги Антонівни 1903 р. н. та Грунько Агрипини Юхимівни 1908 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
52. **Світи, світи, місяченьку.** Записано в 1990 р. від Сліпец Марії Матвіївни 1923 р. н. та Силиної Ольги Андріївни 1920 р. н. у с. Терсянка Вільнянського району.

53. **Сокіл з орлом купається.** Записано в 1989 р. від Вакуленко Улити Іванівни, 1901 р. н. та Сергач Євдокії Куприянівни 1901 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
54. **Стоїть явір над водою.** Записано в 1986 р. від Тишакової Марії Іванівни 1925 р. н., Процько Дори Єфімовни 1918 р. н. та Процько Тимофія Корнійовича 1904 р. н. у с. Веселе Запорізького району.
55. **Стоїть явір над водою.** Записано в 1988 р. від Маслак Ольги Федорівни 1900 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
56. **Та ой як крикнув же козак Сірко.** Записано в 1987 р. від Вів'юрської Тетяни Семенівни 1921 р. н. у с. Тарасівка Пологівського району.
57. **У полі могила з вітром говорила.** Записано в 1987 р. від Тарасенка Леоніда Йосиповича 1912 р. н. в м. Вільнянськ.
58. **Чорна рілля ізорана.** Записано в 1987 р. від Кандибки Наталії Лук'янівни 1902 р. н. та Одуд Ганни Іванівни 1915 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
59. **Шумлять верби-березоньки.** Записано в 1987 р. від Штанько Параски Григорівни 1896 р. н., Маслюк Ольги Федорівни 1900 р. н. та Мигалко Ганни Антонівни 1899 р. н. у с. Мала Токмачка Оріхівського району.
60. **Я сьогодні щось дуже сумую.** Записано в 1989 р. від Тишакової Марії Іванівни 1925 р. н. у с. Веселе Запорізького району.

ЗМІСТ

Від упорядника. Н. Г. Полякова	5
●	
За Україну	9
Ой у лузі червона калина	11
Розлилися круті бережечки	13
Гомін, гомін, гомін по діброві	15
Зажурилась Україна	17
А вже років двісті	19
Ой сів пугач на могилі	22
Ревуть, стогнуть гори-хвилі	24
Віє вітер, віє буйний	26
Зібралися всі бурлаки	27
Я сьогодні щось дуже сумую	28
Ой ви, хлопці-запорожці	30
Ой горе ж мені та на чужині	31
●	
Шумлять верби-березоньки	35
Ой там, на горі, Січ іде	37
Ой там, за Дунаєм	39
Иде січове військо	41
Засвістали козаченьки	42
Ой на горі та жінці жнуть	44
Гей, ви, стрільці січові	46
Ой у лузі та ще й при березі	49
Розпрягайте, хлопці, коні	52
Повій, повій, вітерочок	53
Смутний вечір	55
Гаєм зелененьким	56
Гей, видно село	58
Отамане, батьку наш	61
Ой наступала та чорна хмара	63
Ой чого ти, дубе	66
Наливайте, браття	67
Розвивайся, зелений байраче	69

Максим, козак Залізник	73
Та ой як крикнув же та козак Сірко	74
Ой з-за гори, з-за лиману	79
Ой з-за лісу, із-за темного	81
Сокіл з орлом, сокіл з орлом купається	84
Добрий вечір тобі, зелена діброво	87
Побратався, сокіл	88
Гей, не дивуйте, добрії люди	90
Ой літа орел	93
●	
Ой не знав козак	97
Ой Морозе, Морозенку	99
Ой на горі вогонь горить	101
А у полі два дубочки	104
У полі могила з вітром говорила	105
Стоїть явір над водою	107
Стоїть явір над водою	110
Ой у полі жито	111
Ой на горі ячмінь	113
Ой на горі ячмінь	114
Гей, гук, мати, гук	115
Ой поля, ви, поля	118
Чорна рілля ізорана	121
В Цареградї, на риночку	123
●	
Ой гай, мати	129
Ой у полі озеречко	131
Козаченьку, куди йдеш?	133
Світи, світи, місяченьку	135
По той бік гора	137
Іхав козак на війноньку	139
Примітки	141

Нотное издание

КАЗАЦКИЕ ПЕСНИ

Украинские
народные
песни

Составитель

Полякова Надежда Глебовна

Киев, издательство «Музычна Україна»
На украинском языке

Редактор В. Ф. Таловиря
Літературний редактор В. Г. Мордань
Художник В. Г. Котляр
Технічний редактор Т. М. Новикова
Молодший редактор Н. І. Чекаліна

Н/К

Здано на виробництво 28.01.91.

Підписано до друку 03.04.91.

Формат 70×100^{1/32}

Папір офсетний № 1

Гарнітура літературна

Спосіб друку офсетний

Умов.-друк. арк. 6,17.

Умов. фарбовідб. 10,31.

Облік.-вид. арк. 5,63.

Зам. 1—3006

Тираж 5 000 пр.

Ціна 5 крб.

Видавництво «Музична Україна», 252004, Київ,

Пушкінська, 32

Київська нотна фабрика, 252655, Київ,

Фрунзе, 51а.

